

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2030, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
i stolp. peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglašaji
nad 45 mm višine
po 2 D, 50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Naroda ne bomo izdali!

Naša država se nahaja v važnih zunanje-političnih razgovorih. Imamo še celo kopico nerešenih vprašanj, v prvi vrsti ob obalah Jadranskega in Egejskega morja, potem pa tudi z našimi celinskimi sosedmi. Da je pri teh razgovorih prizadeto zanimanje sosedov, je jasno. Tudi Italija ima svoje zunanje-politične cilje, katere naj zastopa, kakor je pač izšlo, laha svojo diplomacijo. Kar pa hočemo pred svetom podčrtati, je dejstvo, da nam Italija pripravlja ob takih prilikah čim večje ovire in da nas sistematično tolče tam, kjer nas najbolj boli. Pri vsem tem pa ima njen tisk točno določen trenutek, kdaj naj podtakne Jugoslovonom tiste namene, ki jih ima dejansko fašizem. Ko je stopil s tiransko pogodbo, potem ko je pomandral albansko neodvisnost, italijanski vojak tik na srbsko mejo, je iz italijanskih uredništev kričnilo, da se — naša armada pripravlja na pohod. Ko je brizgnila kri iz nohtov uklenjenih rok Slovanov v Primorju, je skušal isti tisk prepričati svet, da manjšin ne preganjajo v Italiji, ampak — v Jugoslaviji. Ob vsaki teh ofenziv pa je imela Italija nekaj, kar je hotela skriti, a se je pozneje odkrilo. Tako se tudi sedaj zaganja fašistovski tisk z Mussolinijevim glasilom na čelu ob pisanje »Slovenca« radi narodnih manjšin v Italiji. Kaj hoče?

Če podamo z državnega stališča vzeto naše prizadevanje za prijateljstvo z Italijo, lahko zberemo naslednji rezultat: Naša zunanja politika je bila vse skozi in izključno samo miroljubna. Nr. Ninčič je na prijateljstvo z Italijo naslonil celo ves sistem naše diplomacije. Priti do znosnih odnošajev z Italijo je to smer tudi Marinkovičeve politike. Kajti — med Jugoslavijo in Italijo je mogoče samo prijateljstvo ali pa vojna! Ta stavek je tako naraven, da ni bilo treba šele Mussolinija, da ga je izrekel. Vse z Italijo sklenjene pogodbe smo lojalno izvajali. Sprejeli smo nekatere s težkim srcem. Sprejeli pa smo jih in zato tudi izvajali!

Italijanska politika proti nam je tako znana, da je ni treba obnavljati. Le to bi posebej ugotovili: Da se neti in goji uradna in neuradna propaganda za odepce naše Dalmacije k Italiji; da se ob vseh takih prilikah oglašajo k besedi uradni civilni in vojaški zastopniki ter brez zavijanj naglašajo, da je treba Dalmacijo osvojiti! Ves svet pa ve, da je Dalmacija tako čisto jugoslovanska, kakor nikdar ne Lombardija italijanska in da se morajo besede »o italijanski Dalmaciji« smatrati le kot izzivanje. Naj skrbijo Italijani za sorojake, kjerkoli že bivajo! Njihovi so! Toda večjo pravico bi imel fašizem na New York ali sploh kako ameriško mesto kot na obal našega dalmatinskega morja!

Če pa se čuti Italija prizadeto, ko zlasti mi Slovenci poudarjamo svojo skrb za zatiranje Primorce, potem ne vidimo razloga razburjenosti oziroma neljivosti. Ali ni sedanja uradna julijska Benečija slovenska? Ali se ta slovanska manjšina ne preganja! Vsi čitki, vsi podatki, kar smo jih iznesli, držijo! Še več: Mi se nismo niti upali objaviti vse! Vse narodno življenje je zatrto; naše narodno gospodarstvo je uničeno, naš jezik je v besedi in pisavi tako rekoč zbrisan iz zemljevida Italije!

Če pa pride fašizem in enostavno trdi, da fašistična Italija ne more trpeti neitalijanskih državljanov, potem je ta argument prav tako nemoralen kot surov in bljoč vsemu svetu znani resnici v oči. Mi Slovenci smo pa pred celim svetom dolžni, da se izkažemo kot narodno zavedna družina. Kajti narod, ki ne skrbi za vse svoje in se za dele ne briga, ki hira, ni državotvoren in ni doprinesel Evropi dokaza, da je doumel veliko svetovno resolucijo leta 1918. To smo dolžni tudi manom naših padlih bojevnikov. Italija mora dokazati, da Slovani v Italiji niso lojalni državljani, da so iredentistični. Tega pa ne bo mogla! Odvzeti jim narodnost! — te pravice pa nima, razen če si sama odvzame pečat civilizirane in kulturne države!

K vsem izbruhom nekaterega fašistovskega tiska proti nam pribijemo: Jugoslavija je samo miroljubna, Slovenci se pa moramo brigati za obstoj svojega naroda, naj bivamo že kjerkoli! Naj vendar tudi Italija sprevidi, da bo imela le sama korist, če ta kamen spodnike — preganjanja Slovanov odstrani! V svetu bo samo pridobila. Mi pa ne moremo niti za las odnehati od splošno slovenskega in splošno resnično državnega stališča!

Pred zasedanjem skupščine

r Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Neposredno pred sestankom narodne skupščine, postaja življenje v Belgradu precej živahnije. V vseh klubih so zbrani številni poslanci in razpravljajo o aktualnih problemih in političnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Javnost predvsem zanimajo razmere med vladno večino in takozvano KDK. Zabeležiti ni nobenih posebnih sprememb, pač pa prevladuje v tukajšnjih krogih mišljenje, da je ekstremna borba KDK prenehala in da se razmerje pomirja. To predvsem radi tega, ker so uspehi sedanje zaostrene borbe popolnoma negativni tako za KDK, kot celo za splošno skupno stvar. V sled tega ne samo v tukajšnjih političnih krogih, marveč tudi v krogih samih voditeljev KDK prevladuje mišljenje, da je treba spremeniti taktiko in priti čimprej do realnejšega stika z odločujočimi činitelji v naši državi. Kakor smo zvedeli, se je od strani KDK tudi že storila iniciativa za neposreden stik v svrhu popolnega razčiščenja položaja. Seveda je jasno, da tak razvoj ne more priti čez noč in da je za rešitev vseh teh vprašanj morda potrebna daljša doba. Zato se v belgrajskih krogih predvsem razpravlja o bližnjem zasedanju, o njegovih nalogah in o vprašanjih, ki so neposredno v zvezi s tem zasedanjem. Sestanki med političnimi voditelji so vsak dan pogostejši. Kakor je iz komunikacij in izjav vodilnih činiteljev razvidno, gre predvsem za vprašanja, ki niso političnega značaja, marveč so samo v zvezi z aktualnimi gospodarskimi in finančnimi problemi naše državne politike. Vsekakor je v Belgradu pričakovati v prihodnjih dneh živahnijejšega političnega vrvenja.

Prezgodnje senzacije

Vesti o izmenjavi radikalnih ministrov

Rekonstrukcija in KDK

č Zagreb, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Vsi današnji zagrebški listi prinašajo iz Belgrada vest, da se bo rekonstruiral radikalni del vlade g. dr. Korošca. Ta vest o rekonstrukciji vlade je v krogih KDK izzvala senzacijo. Kakor znano, so neprestano naglašali, da kriza stvarno obstoja. Vest pa, da je pričakovati rekonstrukcije, dokazuje, da so vse vesti o krizi neutemeljene in da radikalni soglasno gledajo na važnost vlade g. dr. Korošca in da ni govora o ostavki, nego o rekonstrukciji, v kateri bi nekatere člane vlade zamenjali člani glavnega odbora. »Riječ« javlja, da bosta pravosodni minister Vujičić in skupščinski predsednik Perić zamenjala svoji mesti.

Dr. Korošec Vukičević.

r Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade g. dr. Korošec je imel danes popoldne dolg sestanek v svojem kabinetu s predsednikom radikalnega kluba g. Veljo Vukičevićem. Na sestanku se je razpravljalo o političnih vprašanjih.

Novo tajništvo radikalnega kluba.

r Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Politično tajništvo radikalnega kluba je imelo danes sejo pod Vukičevićevim predstvom. Tej seji so prisostvovali vsi novoizvoljeni tajniki ter na njej razpravljali o tehničnem delovanju tega novega organizma radikalnega kluba. Soglasno so se sprejeli sklepi, o katerih je predsednik g. Vukičević obvestil predsednika vlade g. dr. Korošca.

V KDK vedno vidnejše razpoke

č Zagreb, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Pribičević je napisal v današnji »Riječi« članek o izdaji srbstva. V njem odgovarja na pisanje belgrajskih listov in izjave nekaterih politikov, ki ga obtožujejo, da je izdal srbstvo radi svojega sodelovanja s HSS. Pribičević pravi, da se vse srbske stranke prizadevajo, da bi stopile v zvezo z radičevci in po njih druga drugo prekanile. Tako pravi, da se glavni radikalni odbor prizadeva, skleniti z radičevci sporazum, da bi se osvobodil Davidovića, Davidovič pa si tudi prizadeva, da bi z radičevci sklenil sporazum, da bi se rešil radikalov. Nobena stranka ne misli iskreno na sporazum s Hrvati. Vse srbijske stranke tekmujejo med seboj v frazah za sporazum s Hrvati, samo da bi z njihovo pomočjo ostale na vladi.

Pribičević si prizadeva dokazati svojo trditev, da ni proti Hrvatim in ostro napada dr.

Korošca ter pravi, da noben pameten človek ne more misliti, da bi bil on (Pribičević) manjši prijatelj srbstva od dr. Korošca, ki kot klerikalni sploh ne more biti prijatelj Srbov.

Ta Pribičevićeva pisava se spravlja v zvezo s kritičnim položajem med dalmatinskimi Srbi, ki so zelo nezadovoljni s Pribičevićevim stališčem v sedanjem našem političnem položaju in ga po mnogih krajih zapuščajo. Razen tega so se, kakor domneva Vaš dopisnik, med poslanci SDS pojavila očitna nezadovoljstva z delom KDK. Posebno zelo se razburjajo nekateri poslanci Hrvati, v prvi vrsti Grisogono, čigar nesodelovanje pri akciji KDK vzbuja posebno pozornost. Znano je, da spada Grisogono med največje intelektualce v SDS. Radi svojega stališča proti današnji Pribičevićevi politiki je v KDK nemogoč.

Mi se moramo sporazumeti

Davidovičev govor za sporazum s Hrvati

r Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Ljuba Davidovič se mudi v Vrnjački banji. Od tu se je udeležil sestanka v Trsteniku, na katerem je imel govor o sporazumu s Hrvati. Dejal je: Govori se, da je nezadovoljstvo tu in tam. Nič ni čudnega. Izpolnile se pač niso vse nade. Vi ste v nekoliko srečnejšem položaju, ker ima Vaše okrožje pravične uradnike. Polovico nezadovoljstva bi izginilo, če bi uradniki služili najprej samo domovini.

Dve vladi sta se doslej spremenili, da bi prišli do čim širše koncentracije. Vse, kar je bilo mogoče, smo storili, da bi prišlo do koncentracije. Iskali smo sporazum strank, ne sporazuma ljudi. Stranke so odločile, kateri ljudje bi naj vstopili v vlado. Radikalni so določili Vukičevića. Tudi pokojni Radič je obljubil, da bo vstopil v vlado, toda ni tega storil. Pozneje je poskušal dr. Perić sestaviti vlado, a se mu ni posrečilo. Nato se je dal mandat pokojnemu Stjepanu Radiču. Tega sem se prvi razveselil in obljubil sem, da ga bo naša stranka iskreno podpirala, žal se tudi njemu ni posrečilo sestaviti vlade. Poskušali so tudi drugi, toda brez uspeha. Po raznih poskusih je dobil mandat Marinkovič. Kar Marinkovič ni mogel sprejeti njihovih 19 točk, niso hoteli vstopiti v vlado. Morali smo se vrniti k Vukičevićevi vladi, ker druga ni bila možna. Vsak, kdor pravi, da smo

mi iz drugih razlogov vstopili v to vlado, govori neresnico.

Še eno vprašanje vas zanima, naši odnošaji s Hrvati. Naša stranka je bila prva, ki je sklenila sporazum s Hrvati. Nikoli nismo nehali spoštovati ta sporazum. Vse smo storili, da se sporazumno uresniči oziroma izvede in prinese ljudstvu in državi koristi. Usodni 20. junij je sledil samo dva dni po našem poslednjem sestanku za sestavo koncentracijske vlade. Iskreno smo mislili in iskreno smo delali. Za današnje odnošaje se sicer ne more reči, da bi bili bratski, upam in trdno sem prepričan, da se bodo zboljšali in da bo prišlo do sporazuma. Mi ne bomo dopustili, da bi se dotaknilo narodno edinstvo in ta država. Vse, samo to ne. Preko te meje ne bomo šli. Mi se ne borimo za sebe. Tega nam ne dovolijo ne naši in ne tisti, ki so padli za to državo. Mi se moramo sporazumeti.

V nadaljnjem se je Davidovič bavil z dosedanjim delom koalicije, s sodnijskim zakonom, z zakonom o državljanstvu in zakonom o nošenju orožja.

Dr. Korošec v avdienci

r Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Ob pol 1 popoldne je bil predsednik vlade gosp. dr. Korošec sprejet od Nj. V. kralja v avdienco.

Posvetovanja finančnih delegatov

r Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Finančni delegat g. dr. Rupnik je danes prispeval v Belgrad na poziv finančnega ministra. V Belgradu se nahajajo tudi ostali finančni delegati in razpravljajo o proračunu. Vršili sta se že dve seji pod predsedstvom finančnega ministra, na katerih so posamezni finančni delegati podali svoja mišljenja in zahteve glede sestave bodočega državnega proračuna. Seje finančnih delegatov bodo trajale več dni. Pri tej priliki se bo razpravljalo tudi o končnovoljavnem besedilu nove uredbe o finančni službi, ki pride takoj pred finančni odbor.

Rdeči križ

r Belgrad, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Predsednik Rdečega križa g. dr. Leko je bil od Nj. Vel. kralja snoči sprejet v daljšo avdienco. Pri tej priliki se je Nj. Vel. kralj zelo zanimal za delo Društva Rdečega križa, posebno pa za stanje v takozvanih pasivnih krajih. Predsednik dr. Leko je poročal, da so vesti o neposrednem gladu v Hercegovini in drugod zelo pretirane, ter je Nj. Vel. kralja nadalje obvestil o pomoči, ki jo je Rdeči križ že dal. Danes popoldne je dr. Leka sprejel predsednik vlade g. dr. Korošec. Ostal je pri min. predsedniku dalje časa v razgovoru o delovanju Rdečega križa, o njegovih željah in potrebah.

Dr. Leskovarjevi posli v Belgradu

r Belgrad, 2. oktobra. (Tel. »Slov.«) Predsednik mariborske oblasne skupščine g. dr. Leskovar se mudi v Belgradu. V teku današnjega dne ga je sprejel predsednik vlade g. dr. Korošec. Nadalje je imel dr. Leskovar daljši razgovor s finančnim ministrom in ministrom za socialno politiko. Bivanje g. dr. Leskovarja v Belgradu je v zvezi s proračunom in nekaterimi upravnimi zadevami mariborske oblasti.

Radičevci nore za Madjari

č Zagreb, 2. oktobra. (Tel. »Slov.«) »Hrvat« ni danes prinesel nobenega amputaškega zemljevida, čeprav je napovedal, da bo priobčil načrt o razmejitvi med Srbijo in Hrvatsko po liniji pokojnega dr. Lorkovića. Namesto »Hrvata« pa se danes v »Narodnem valcu« naglašajo simpatije do Madjarov. »Narodni valc« namreč danes prinaša članek probujenega Madjara Bajczia Zsilinskoga, v katerem dokazuje, da je v interesu Hrvatov in Madjarov, da živijo skupaj. Razen tega da so Hrvati z Madjari imeli več narodne svobode, kakor s Srbi.

Zastopnik Radičeve družine

č Zagreb, 2. oktobra. (Tel. »Slov.«) Kakor smo poročali, je pariški odvjetnik Henry Torres izjavil, da rad prevzame sodelovanje v razpravi radi skupščinskega atentata. Danes je gospa Marija Radičeva poslala Torresu sledeči brzojav: »Neizrečeno sem ganjena, ko vidim, da je nesreča, ki nas je zadel, našla odmeva tudi v Franciji. Prosimo Vas, da vzamete v roke naše stvari ter da branite spomin mojega soproga v razpravi radi atentata v belgrajskem parlamentu.«

Bolgarsko-turška pogaianja

v Solija, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Prihodnje dni se bodo začeli v Angori razgovori o turško-bolgarski nenapadalni in razsodiščni pogodbi, ki je bila predvidena že v prijateljski pogodbi iz leta 1924. Računati je, da bo pogodba sklenjena do konca oktobra.

Ker sta umorila stavkokaze

v Dunaj, 2. okt. (Tel. »Slov.«) »Wiener Abend« poroča: Dne 27. avgusta je bil na Dunaju aretiran nek jugoslovanski časnika. Se vedno je zaprt v deželnem sodišču, ki ga preganja radi ponarejanja potnih listov in napačne prijave. — Za to na videz brezpomembno stvarjo pa se skriva resen slučaj, ker hoče jugoslovanska vlada z napačno obdolžitvijo dobiti v svoje roke političnega begunca, ker je med tem dospela na Dunaj zahteva jugoslovanskih oblasti za izročitev aretirane za trditvijo, da se je 7. avgusta 1928 udeležil umora nekega stavkokaza v Zagrebu. Slučaj je v tesni zvezi z izročitvijo nekega jugoslovanskega voditelja strokovnih zvez, ki je obdolžen, da je ubil nekega stavkokaza v Zagrebu.

Marinkovič za pogodbo z Grško

v Pariz, 2. okt. (Tel. »Slov.«) V zvezi z včerajšnjim razgovorom z Briandom je izjavil dr. Marinkovič v intervjuju v »Petit Parisien«, da so njegovi pariški razgovori z Venizelosom veljati sklenitvi nove grško-jugoslovanske prijateljske pogodbe. Z Venizelosom je razpravljal o splošnih prvih pogojih, posebno glede tranzitnega prometa v Solun. Jugoslavija je Grško vedno smatrala za svojo naravno zaveznico in se je sedaj veselila, da je slične nazore mogla ugotoviti tudi pri Venizelosu. V bližnji bodočnosti se bo posrečilo skleniti prijateljsko pogodbo. »Petit Parisien« demantira vest, da je dr. Marinkovič predlagal Venizelosu formalno zvezno pogodbo, katero da je Venizelos odklonil. »Matin« poroča k temu, da naj nova prijateljska pogodba da Jugoslaviji večjo svobodo v solunskem pristanišču, ne da bi šla Grška pri tem tako daleč, kakor svoječasno general Pangalos, ki je hotel dati Jugoslaviji v Solunu večje ozemlje v prostem pristanišču.

v London, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Grški ministrski predsednik Venizelos se je po svojem včerajšnjem razgovoru z lordom Cushendunom izjavil v nekem intervjuju o ciljih svoje politike: Prišel je v London, da prepreči napadno tolmačenje italijansko-grške pogodbe. Pogodba ni naperjena niti proti Jugoslaviji niti proti kakim tretjim državi. Razgovor z g. dr. Marinkovičem mu daje upanje, da bo mogel tudi z Jugoslavijo skleniti slično pogodbo. V splošnem želi čim najbolj prijateljskih odnosov z vsemi grškimi sosedmi, toda ne v obliki zveznih pogodb, temveč v obliki prijateljskih pogodb. Nadeja se, da se bo tudi z Bolgarsko sporazumel glede rastočih gospodarskih odnosov, s čimer bi se zboljšali tudi bolgarsko-jugoslovanski odnosi. Šel bo tudi na obisk v Angoro, čim bo v celoti ali deloma pripravljen teren za prijateljsko pogodbo s Turčijo. Tudi z Albanijo hoče skleniti prijateljsko pogodbo. O notranje političnem položaju v Grški je izjavil, da je koalicijska vlada delal izredno dobro. Venizelos odpotuje danes v Pariz.

Venizelos je končno danes popoldne od-

potoval iz Londona. Z angleškimi ministri je dogovoril natančen program svojega bodočega potovanja po Balkanu. Najprej se pelje preko Pariza v Belgrad. Ko se bo sporazumel z Jugoslavijo o problemu solunskega pristanišča in o železniškem vprašanju, se bo sestavila grško-jugoslovanska prijateljska pogodba. Potem je nameravano potovanje v Angoro. Venizelos upa, da bo pogodbo s Turčijo kmalu sklenil, ker se v zadnjih tednih pogajanja strokovnjakov vedno bolj pospešujejo. Zdi se, da je Venizelosu najmanj ljubo angleško prizadevanje, da bi Venizelos v svoj potni načrt sprejel tudi Bolgarsko. Izjavil pa se je za to pripravljenega potem, ko je moral spoznati, da bo njegov uspeh v Angori vplival tudi na grško-bolgarska posvetovanja.

Atenska »Patris« polemizira proti glasovom francoskih listov, ki kritizirajo italijansko-grško pogodbo v tem smislu, da pripravlja Italija vojno, v kateri naj bi ji Grška služila vsaj z Italiji koristno nevtralnostjo. »Patris« piše, da je ravno nasprotno dobil Venizelos gotovost, da Italija zelo resno želi miru.

Angl.-franc. pogodba se objavi

v Pariz, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Temps« se je današnji francoski ministrski svet bavil med drugim tudi z angleško-francoskim mornariškim kompromisom in reaktivacijami, ki so se pojavile po svetu, ter se z veliko večino izjavil za objavo pogodbe, ki se je dosedaj prikrivala. Zunanji minister je dobil nalogo, da se tozadevno dogovori z angleško vlado. Mnogo zanimivejša kakor pogodba sama pa je diplomatsko dopisovanje, ki se je izmenjavalo pred sklepom pogodbe, in ki se je, kakor danes poročajo angleški in francoski listi, pred nekaterimi dnevi sporočilo ameriški vladi v vednost na njeno izrecno željo. Kakor pa danes poroča Havas iz Londona, se ta korespondenca nikakor ne bo izročila javnosti. V angleških vladnih krogih se

tudi vedno bolj nagibajo k temu, da bi se besedilo pogodbe objavilo. To vsekakor čudno dejstvo, da obe vladi nič ne pomišljata predložiti svojo korespondenco ameriški vladi, da pa enako odločno odklanjata misel, da bi se dopisovanje sporočilo javnosti, skoro ne dopušta nobenega drugega sklepa, kakor da pogodba nikakor ne bi bila naperjena izključno proti Ameriki, kakor se je dosedaj mislilo, temveč da so preko tega še resno ogroženi tudi interesi neke četrte države. Po vsem tem skoraj ni dvomiti, da je morala Francija za angleško podporo na morju razen danes priznanih obljub glede razorožitve na suhem dobiti tudi čisto določena angleška jamstva proti Italiji.

Pogajanja za 7. oktober

v Dunaj, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Danes so se ves dan vršila pogajanja med nižjeavstrijskim deželnim glavarjem dr. Bureschem in voditelji socialnih demokratov. To pogajanje zopet niso dovedla do končnega uspeha. Socialni demokrati vztrajajo pri tem, da bi bila najboljša rešitev vprašanja ta, da se v Dunajskem Novem mestu prepovedo vsi nastopi, nakar so se izjavili pripravljene za dalekosežne dogovore o obojestranski razorožitvi. Zvezni kancler dr. Seipel, ki ostaja v ozadju, pa slejko prej odklanja prepoved manifestacije Heimwehrovcv, ker se v Heimwehru nahaja preveč krščanskih socialnih volivcev. Tako se je dr. Buresch zopet vrnil na svoj prejšnji predlog o demarkacijski črti, ki naj bi razdelila Dunajsko Novo mesto na dva dela ter je izjavil, da če bi se dalo Heimwehrovcem več prostora, bi on umaknil prepoved socialno demokratske manifestacije. Socialni demokratje so začeli nato nova pogajanja o taki demarkacijski črti, ki se bodo jutri nadaljevala.

Med Švico in Italijo še ni miru

v Curih, 2. okt. (Tel. »Slov.«) V Švici se vsa javnost sedaj najbolj zanima za razpravo o švicarsko-italijanskih odnosih. Listi v splošnem graja govor zunanjega ministra Motta v švicarskem narodnem svetu kot premalo odločen proti Italiji. Italijanske represalije, n. pr. nenadne težkoče pri obmejnem prometu s tem, da je Italija odpravila turistične izkaznice, kažejo, da se ne more od Italije pričakovati nobenega razumevanja za švicarsko stališče. Z veliko razupetostjo se pričakuje italijanski odgovor, ki ima danes dospeti v Bern.

Rivera v nemilosti pri kralju

v London, 2. okt. (Tel. »Slov.«) »Daily Mail« poroča iz nekega kraja ob francosko-španski meji, da se po včerajšnjem razgovoru med Primo de Rivero in španskim kraljem smatra za mogoče, da bo general Primo de Rivera častopol in da ga bo nadomestil drug visok častnik. Kralj je odklonil nekatere zahteve diktatorja, med drugimi tudi to, da bi se kaznovalo večje število oseb, ki so bile baže udeležene pri zadnjem komplotu, in da bi se izdal manifest, v katerem bi imel kralj izjaviti, da se strinja s politiko Primo de Rivero.

Zbor Labour-Party

v London, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je začelo v Birminghamu zborovanje angleške delavske stranke, na katerem se je razpravljalo o akcijskem programu stranke za nove volitve. Program bo v velikem govoru v sredo objavil Mac Donald. Predsednik Lancebury je v svojem govoru takoj začel govoriti o poravnalnih pogajanjih z liberalci, ki so se vršila pred nekaterimi tedni in ki so se razbila. O tem je izjavil dobesedno: Vsak poskus, vezati naše sile s ključnimi preostanki liberalizma, je obsojen na neuspeh. Naš edini cilj je socializem in temu cilju se protivijo vse druge stranke, tako da z našo stranko in z drugimi političnimi strankami ne more biti niti koalicije niti bistveno omejenih političnih dogovorov. Nič manj odločno ni polemiziral s komunisti: Ne moremo biti obenem komunisti in pripadati kakim nacionalnim strankam. Komunisti bi se morali odločiti za revizijo svoje politike izven delavske stranke.

Resolucija angleške delavske stranke

v Birmingham, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Na zborovanju delavske stranke je bila danes sprejeta resolucija, katero je vložil in utemeljeval Ramsay Macdonald in s katero se vlada pozivlja, da podpiše splošno razsodiščno pogodbo, da opusti francosko-angleški mornariški dogovor, da podpiše razorožitveno pogodbo, ki bi omogočila skupno razorožitev na morju in na suhem in da brezpogojno umakne vse tuje čete iz Porenja.

Slučaj Egidij Peric v Pragi?

v Praga, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Fašistični list »Narodni Pravda« poroča, da je dal Gajda povelje, da se ima umoriti urednik lista in bivši tajnik fašistične organizacije. Policija je takoj uvedla preiskavo, dasi tej obdolžitvi ne verjame mnogo.

Neznatni list »Narodni Pravda« je izdal sedaj posebno izdajo, ki je vzbudila precejšnjo pozornost. Urednik tega lista Karel Rulík sam dolži voditelja fašistov bivšega generalštabljera Gajda, da ga je hotel dati umoriti in da sta naročila za umor prevzela dva ugledna fašista. Ker je to vest prinesel tudi en del serijskih praških listov, se je Vaš dopisnik obrnil do Gajde, ki je nato izjavil: »Ta obdolžitev Rulika je veliko obrekovanje. Vložil sem takoj tožbo zaradi razžaljenja časti in kazensko

ovadbo. Rulik je agent-provokater mojih sovražnikov, kar bom dokazal. On je v službi policije.«

V Nemčiji imajo cesarsko stranko

v Berlin, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Berliner Tageblatt«, se pričakuje, da se bo meseca novembra ustanovila nemška cesarska stranka, v kateri se bodo zbirali vsi pozitivni monarhisti. Monarhistične skupine so se sporazumele o tem, da se postavi kot skupni pretendent za nemški prestol najstarejši sin bivšega prestolonaslednika Viljem.

Hrib se podira

v Curih, 2. okt. (Tel. »Slov.«) V raj popoldne so se na 1700 m visokem hribu Monte Arbedo pri Bellinzoni utrgele velike skale in se zrušile v dolino Val Arbedo. Skale so se zrušile v širini 100 m. Veliki oblaki prahu so pokrili vso dolino do Bellinzone tako, da se še ne more ugotoviti, ali so pri tem bile kake človeške žrtve. Porušena je ena žična železnica.

„Zeppelin na potu“

v Friedrichshafen, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Novi zrakoplov »Graf Zeppelin« je nastopil dvodnevno vožnjo proti Berlinu in Vzhodnemu morju, ki je zadnja poskusna vožnja pred odhodom v Ameriko. Na krovu se nahaja 70 oseb, med njimi 20 potnikov. Radi slabega vremena v severni Nemčiji, ki onemogoča v Berlinu vsak razgled, je zrakoplov za Nürnbergom izpremenil svojo smer in poletel nad Frankfurtom, da preko Amsterdama doseže angleško obalo. Jutri se namerava zrakoplov vračati preko Holandske in Berlina.

v Rim, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Mussolini je razposlal vsem prefektom okrožnico, s katero določa, da se mora vsa neobdelana zemlja obdelati. Mussolini naroča prefektom, da izvršijo vse priprave za obdelavo takega sveta, ki se ima izvršiti po potrebi tudi s silo.

Tunney se je danes s svojo nevesto iz Neapolja odpeljal v Rim. Poroka se ne bo vršila v Neaplju, temveč v Rimu.

Šah

v Berlin, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj so se v šahovskem turnirju dokončale razne višee partije. Sämisch je premagal Steinerja, partija Rotenstein—Liszt pa je ostala remis. Helling je premagal Ahuesa, Kostić Richterja. Remis so ostale partije Stoner—Richter, Holzhausen—Ahues, Richter—Kostić in Kostić—Ahues. Partija Richter—Bogoljubov še ni končana in je Bogoljubov na boljšem. Stanje: Sämisch 6 in pol, Bogoljubov 5 in pol (1), Kostić 5, Grünfeld in Helling 4 in pol, Liszt 4, Richter 3 in pol (1), Ahues in Jonker 3 in pol, Rotenstein in Steiner 2 in pol, Holzhausen 1 in pol.

v Berlin, 2. okt. (Tel. »Slov.«) V 9. kolu je Ahues s močnim napadom premagal Steinerja, Oldshausen Richterja, dočim so ostale igre bile prekinjene. Joner je na boljšem kakor Helling, Kostić nekoliko boljši kakor Rotenstein, Bogoljubov nekoliko boljši kakor Liszt in Sämisch nekoliko boljši kakor Grünfeld.

v Budimpešta, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Danes se je končno odigral šahovski turnir s sledečim uspehom: Remis so ostale partije Capablanca—Vajda, Marshall—Spielmann, Stoner—Havasi in Mereny—Balla. Steiner je nenadno premagal Kmocha. Končni rezultat je sledeči: Prva nagrada: Capablanca 7 točk, druga nagrada: Marshall 6 točk, tretja in četrta nagrada: Kmoch in Spielmann po 5 točk. Dalje sta dobila Vajda in Steiner 4 in pol, Stoner in Havasi 4, Balla 3 in Mereny 2 točki.

KOVINE.

v London, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Baker: per kasa 64.625—64.6875, trimese 65—65.1. Elektrolit 71.25—71.75. Best Selected 63—69.25. Strong 96. Cin: per kasa 224—225; tri mesece 220.875—221.125. Svinec: bližnji 21.9375, tuji 21.75. Cink: bližnji 24.0625, tuji 24.375. Aluminij: tuzemski 95, inozemski 100. Antimon reg.: 59.5—60. Bela pločevina: 18.25. Zivo srebro: 25—25.25. Nikel: tuzemski, inozemski 175. Wolfram: 15.875. Platina: surova 17. Zlato: 84.11.5.

HMEJLJ.

Nürnberg, 2. okt. (Tel. »Slov.«) Dovož hmelja 100 bal, prodanih 100 bal po cenah: tržni in gorski hmelj po 130—195, Helbertau 250, virembeski 250. Razpoloženje mirno.

ZITO.

Budimpešta, 2. okt. Tendence: medla. Pšenica: okt. 25.96—25.98, zaklj. 25.94—25.96, marec 28.56—28.60, zaklj. 28.56—28.60, maj 29.32—29.34, zaklj. 29.34—29.36, rž: okt. 25.26—25.36, zaklj. 25.36—25.38, marec 27.50—27.60, zaklj. 27.58—27.60, koruza: maj 23.64—23.78, zaklj. 28.76—28.78.

—o—

Generalni svet madjarske narodne banke je sklenil, da zviša bančne obresti od 6 na 7 odstotkov.

Novosadska vremenska napoved. Prevladovalo bo lepo vreme v celi državi. Večja ne bo. Temperatura se bo znatno zvišala. Vendar bodo noči hladne.

Dunajska vremenska napoved. Hladno, izpremenljivo vreme, tu in tam padavine.

Med dvema stoloma na tleh

V Sloveniji je še vsem v živem spominu, s kakim sadizmom je SDS preganjala vse, kar se ji ni pokorilo. Demokratski veljaki so s toliko brezobzirnostjo zlorabljali državno oblast, da je prešlo v velik del uradništva prepričanje, da le tisti dobro služijo državi, ki zna delati po zahtevah in namerah SDS in če zna pri vsaki priložnosti občutno udariti po klerikalcih.

SDS je vladala kot bi se bila intabulirala na večen sedež v vladi. Tudi če je za kak mesec nastopila vlada brez SDS, je med njenimi pristasi ostalo trdno prepričanje, da je to le prehodno stanje. Državni uradniki SDSarji so se smejali odlokom drugih vlad, češ, čez par tednov bo itak zopet po naše. Prepričanje, da bo SDS vedno vladala, je bila najmočnejša vez v njeni organizaciji sploh. Vodstvo SDS, zlasti g. Pribičević je tudi vzgajal svoje ljudi v tem prepričanju. Opetovano je govoril, da ni vlade brez njega. Vse je storil, kar bi ga moglo vzdržati na oblasti. Kdo med Slovenci in Hrvatci se ne spomni tistih strašnih dni, ko smo vsi plačevali težko odkupnino za Pribičević-Zerjavovo vladanje?

Sedaj se je obrnilo. Pribičević je zaigral. Nepoštena politika SDS je razgaljena. V KDK je vedno hujši odpor proti zvezi s samostojnimi demokrati. Z vsemi drugimi strankami pa je Pribičević sploh polomil vse mostove. O SLS ni treba govoriti, Davidovičeve demokrate in Davidoviča samega Pribičević v zadnjih izjavah tako brezobzirno in težko napada, da si ni mogoče misliti, da bi g. Davidovič kdaj na to pozabil. Zemljoradniki so se Pribičevića otresli in radikali so ga obsodili.

Zalostno usodo tega neiskrenega politikanatika popisuje zadnja številka »Samouprave«. Pravi:

Do leta 1925 je Pribičević igral tako centralistično in tako izključno srbijansko politiko, je s Hrvati in Hrvatsko tako ravnal, da vsled tega svojega dela pri prvem sporazumu z Radičem ni Pribičević mogel in smel sodelovati, ker je bil tedaj med Hrvati tako zasovražen, da so predvsem zahtevali njegov odhod iz vlade, potem je bilo šele mogoče z njimi govoriti.

Danes je narobe. Pribičević je zasovražen pri ogromni večini srbskega naroda. To dejstvo ne more ostati brez posledice.

Te okoliščnosti se Pribičević dobro zaveda. Ve, da zanj pomeni polom in brodolom, kakor hitro bi Hrvatje začeli hoditi svoja pota brez Pribičevića. Zato pa Pribičević v vsaki svoji izjavi hiti trditi, da sedanji sporazum med Belgradom in Zagrebom, med Hrvati in Srbi, ampak med Srbijanci in vsemi prečani. Zlasti Pribičević naglašava nezadovoljstvo vseh prečanskih Srbov, v čijih imenu da on predvsem govori. Pribičević povzdiguje sodelovanje prečanskih Srbov in Hrvatov v KDK kot največjo in najučinkovitejšo karlo, ki jo KDK more vreči na politično tehnilco. — Vse to seveda v vednem strahu, da bi ga Hrvatje pustili v popolni osamljenosti.

Pa mu to ne pomaga. Dr. Maček se v svojih izjavah na Pribičevića niti malo ne ozira in ga na vsak korak demantira. Vsi drugi politični činitelji pa so nad SDS in Pribičevićem že sklenili sodbo. V debati o političnem položaju so tudi na zadnji seji glavnega odbora NRS sprožili vprašanje Pribičevića. Prevladovalo je odločno mišljenje, da s Pribičevićem radikalna stranka noče in ne bo imela nikakih stikov več. Pribičević je izključen v bodoče iz vsake politične kombinacije. Glavni odbor je hotel napraviti celo tozadevno resolucijo, pa je molče prešel preko tega na dnevni red in dal svojim zastopnikom samo navodila, naj pri morebitnih pogajanjih izključijo vsak razgovor z SDS.

Teški politični grehi šefa samostojnih demokratov ne morejo ostati in niti brez logičnih posledic in kazni.

Pribičević je doigral!

★

Zbirajo svoje oves. Za razmere v KDK je zelo značilen okoliščina federalistične stranke. Ta stranka je radi enotnosti Hrvatske hotela že razpustiti svojo organizacijo in preiti popolnoma v HSS. Kakala je le ugodnega trenutka. Zgodilo se je pa narobe. Mesto razpusta je izšel poziv k izpopolnitvi organizacije stranke. To pomeni, da HFSS računa, da bo v doglednem času morala izstopiti iz KDK in nastopiti samostojno. Tudi dr. Trumbić spoznava, da s Pribičevićem ni dobro voziti.

Legat, ruski begunec v Belgradu, se je nekoč napil in se v pijanosti sprl z žandarjem. Zandar mu je priložil nekaj gorkih. Zandar ni prav ravnal, ker je tepel. Zato je bil takoj kaznovan in je izgubil službo. Legat pa je zato, ker se je opijal, postal političen mučenik naših jutrovcev. SDS naj se kar proglasi za stranko pijancev.

Glavnjača je belgrajski policijski zapor. Dr. Korošec ga je osebno pregledal, ugotovil nedostatke, in jih odpravil. V tem policijskem zaporu je šele dr. Korošec napravil red. Če se pojavi le najmanjša nerednost, izgubi prizadeti uslužbenec takoj službo. Tako se je zgodilo tudi v slučaju Legat. In vendar »Jutro« cinično zapiše: ni videti niti volje, niti energije, da se zlo odpravi.

V. mednar. kongres hišnih posestnikov na Dunaju

Ko so Nemci po prevratu skoro obupavali nad bodočo usodo velikega Dunaja, so si izmišljali najrazličnejša sredstva, da mestu ohranijo obilježje svetovnega mesta in mu zagotovijo nadaljni razvoj. — Eno teh sredstev je tudi izkoriščanje centralne lege Dunaja v Evropi, ki naravnost kliče tu sem kongrese iz vseh delov Evrope. — In res se danes Dunaj ponaša s ponosnim naslovom: Kongressstadt Wien, Pa tudi brez kongresov je tujski promet silno narasel. Letos je že do konca avgusta daleč prekošeno število tujcev leta 1913.

Ta teden smo imeli kongres mednarodne zveze hišnih posestnikov, ki je prišel Avstriji kakor nalašč v pomoč, kajti prihodnji torek prične v Nationalratu burna razprava o vladni reformi najemniškega zakona. Poset je precej velik, iz vseh delov Evrope. — Iz Jugoslavije so navzoči: Ivan Frelih iz Ljubljane kot predsednik Zveze v Jugoslaviji, dalje prof. Bezić iz Splita, Milan Dinić iz Belgrade, inž. Stiasni iz Zagreba in Büchler iz Osijeka. Zborovanje vodi predsednik osrednje Zveze Lameroux iz Pariza. Vodično vlogo pa igra predsednik dunajske zveze poslanec Pistor, ki je tudi oče zakonske predloge v Nationalratu.

Na otvoritvenem zborovanju v sredo so govorili vsi glavni zastopniki vseh držav. — Bistvo vseh govorov je povsem isto: načelo svobodne zasebne posesti kot temelj svetovnega reda in kulture. Vsak govornik je seveda naglašal svoje domače stanje, svoje posebno razmerje med posestniki in najemniki. — V imenu jugoslovanskih gospodarjev je govoril g. Ivan Frelih, ki je žel čisto viharo odobravanje. G. F. ima simpatičen organ, govori gladko in mikavno. Govoril je seveda nemški, za kar so mu bili Nemci jako hvaležni, ker so morali poslušati večinoma francoske govore, ki jih niso razumeli. — Ko je govorila zastopnica poljskih posestnikov — neka mlada dama — francoski, so Nemci okrog mene menili, da je to češka gospa, pa so vseprek govorili: Mluvte česky, da werden wir wenigstens was verstehen.

Ni moj namen, da bi opisoval potek tega kongresa, ker nas to pač manj zanima, kakor pa položaj v raznih državah. Zato naj sledi o tem nekaj besed.

Zastopnik posestnikov iz Prage je dejal, da so Avstrija, Češka in Sovjetska Rusija najhujše nasprotnice dosedanjega varstva najemnikov. Ali upa, da prvi dve kmalu izstopita iz te družbe s Sovjeti, ki naj ostanejo sami.

Da je v Avstriji najslabše za hišne posestnike, to je resnica. Naj povem drastičen zgled: Jugoslovanski državljani imajo lepo stanovanje petih sob in raznih pritliklin v moderni hiši, v prvem nadstropju, z liftom, deset oken okoli vogla, skoro v središču, in plačuje mesečne

najemščine — ne celih 200 dinarjev. Ali v tej vsoti so tudi vsi običajni obratni stroški. Hišni gospodar dobi od te vsote le malenkost. — Res pa je, da je naš najemnik plačal v zadnjih dveh letih za obnovo fasade, za obnovo raznih notranjosti, novo pralnico itd. okroglo 10.000 dinarjev, ali ko bo s popravami mir, ostane tistih 200 Din na mesec, ako ne bo vprašanje temeljiteje rešeno. — Da je stanje nevzdržno, spoznavajo tudi že socialisti, ki so voljni privoliti v povišanje najemščine od dosedanjega 150 kratnega na 3000 kraten množilec. Toda to povišanje bi ne šlo v korist hišnih posestnikov, marveč v poseben zaklad za zidanje novih hiš. Na ta način bi n. pr. Dunaj sezidal poleg namenjenih 6000 novih stanovanj še 5000 iz tega zaklada, torej kar 11.000 novih stanovanj na leto — in s tem bi bilo v nekaj letih stanovanjske mizerije konec. — V torek pa prične v Nationalratu glavna razprava o novem načrtu zakona. Socialisti so znali doslej vedno prepričati, da ni prišlo do podrobne razprave, marveč da je vse delo obtičalo v odseku. Zdi se, da letos niso več povsem nespravljeni, zato bo že seja v torek znak usode tega načrta.

Na Ogrskem so že blizu predvojnemu razmeram, o čemer je zgovorno poročal vladni svetnik dr. Nemeth, čisto viharo pozdravljen.

Italijan Enrico Parisi je poročal italijanski v imenu fašistovske zveze hišnih posestnikov, in je hvalil fašiste, kako so tudi v tem pogledu naredili vzoren red. Že zdaj je svobodno, da more najemnik narediti z gospodarjem stanovanjsko pogodbo. a 30. junija 1930 prenehajo sploh vse izjemne odredbe. Gospodarji bodo prosti.

Zastopniki Švice, Holandije in Španije so se pohvalili, da je pri njih v vprašanje zadovoljivo rešeno. — Nekdo se je osokolil in je tam od zadaj dejal: dajte nam švicarske franke, holandske goldinarje in pesete, pa bomo tudi mi plačevali predvojne najemščine. — Na Španskem znašajo najemščine 10 do 20% več nego koncem leta 1914.

V Nemčiji je čedalje več svobode pri odajanju stanovanj in določevanju najemščine. To velja posebno pri lokalih za trgovino in obrt. Do kakih večjih pretresljajev radi tega ni prišlo. Vendar imajo posestniki še hude boje z najemniki in oblastnjami.

Češkoslovaška je od Avstrije prevzela zakon še poostriša, potem pa so prišle od leta do leta olajšave. Zadnji zakon letošnjega marca pa prinaša že izdatne premembe v korist posestnikov. Od 1. aprila ne spadajo več pod varstvo zakona stanovanja, ki se na novo odajajo v najem — tako tudi ne stanovanja, katerih lastniki imajo 100.000 kron dohodka.

A. G.

„Strankarstvo“ pri ljubljanskem radiju

Naš list rad beleži vse glasove, ki se čujejo o našem radiju, ker hoče po svoje pripomoči, da dobi Ljubljana tako radiododajno postajo, ki bo ne samo nam v čast in veselje, ampak bo tudi dostojno reprezentirala našo državo v inozemstvu. Ljubljanski radio je dobil doslej od najrazličnejših strani toliko priznanja, da lahko rečemo, da se je naša postaja lepo uveljavila doma in v tujini. Izrečno naglašamo, da izvirajo domača priznanja pisma od pristašev vseh strank, kar je tudi za radio spridevalo, da je tudi — da rabimo ta izraz — v političnem oziru korekten, kar je pri taki instituciji samo po sebi umevno. Saj je namenjena vsemu narodu, da, vsemu svetu brez razlike stranke. Posebno je pa radio hvaljen tistim, ki ga v dobrem namenu opozorijo na kako nedostatnost. Taka opozorila vedno rad sprejema in če le more upoštevati, ker pač več oči več vidi, oziroma več ušes več sliši. Odklanja pa samo eno vrsto kritikov: tiste, iz

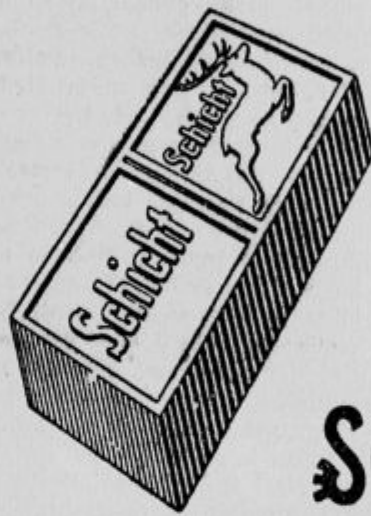
katerih govori želja, da bi mladi napravili, ki se ima boriti z mnogimi težavami, metali samo polena pod noge in zavajali javnost v napačna mnenja. Tako »kritiko« je spustilo n. pr. »Jutro«. Izrečno naglašamo, da želimo nepristranske kritike od vseh strani brez izjeme. Ne moremo pa smatrati za resno kritiko, ki trdi, da ima Ljubljana danes najslabši program v Evropi. Taki stavki so prav toliko resni, kakor če bi n. pr. mi »Jutru« v odgovor zapisali, da je »Jutro« najbolj sirov in najbolj nazadnjaški list v Evropi. Na ta način se pač med resnimi ljudmi ne debatira in na take »izbruhe« seveda sploh ne nameravamo reagirati.

»Jutro« očita radiju, da je njegov program strankarski in da ga izvaja osebje, ki ni politično nevtrarno.

V resnici je stvar takale. Kakor smo že rekli, je radio namenjen vsemu svetu in je zaradi tega glede politike vezan na tisti takt,

Lepa Srbinja

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

ki se ga mora držati vsakdo, kdor ima posla z ljudmi vseh strank. In v tem oziru ni zagrešil radio doslej nikake netaktosti.

Kar se pa tiče izvajajočega osebja, je pa lahko vsakdo, ki je delovanje našega radia zasledoval, ugotovil, da sodelujejo poleg pristašev vseh strank predvsem politično nevtralni umetniki in znanstveniki. Sicer pa vodstvo radia nikogar ne vpraša po njegovi politični pripadnosti, ampak samo po sposobnosti. In v tem oziru so Slovenci doslej lahko ponosni na umetnike in znanstvenike, ki so sodelovali.

Pač pa se zdi, da »Jutro« glede sodelnikov pri radiu nekoliko preveč sprašuje po strankarski pripadnosti in da radi tega svoje bravce celo netočno informira. Tako n. pr. piše, da je glasbeni referent »katehet« Dolinar,

»pozabi« pa pri tem pripomniti, da je ta »katehet« napravil doktorat iz glasbe in svojo usposobljenost dokazal s svojimi kompozicijami in kot dirigent.

V gmočnem oziru je morebiti ni v vsej Evropi radiododajne postaje, ki bi bila tako neugodno situirana kakor ljubljanska. Naročnikov ima nekaj nad 2600 in svojega območja ne more razširiti preko mej Slovenije. Da pri tem ne more izdati za svoj program tistih vsot, ki jih izdajajo postaje z nekaj sto tisoči naročnikov, je jasno. Vendar pa lahko mirno rečemo, da je ljubljanski radio pokazal s svojimi skromnimi sredstvi, da beseda o slovenski pridnosti, solidnosti in poštenosti za znanstvene in kulturne namene ni — fraza.

Alice Wright:

Morsko bičje

Moja žena je prinesla iz letovišča vse polno raznih spominkov. Toda kot navadno, je v dveh dneh vse zavrgla kot otrok, ki se naveliča igrice. Le eno stvar je obdržala in negovala, namreč šop morskega bičja. Dejala je, da je to bičevje vse kaj drugega kot pa barometer, četudi ni ravno v kras našem salonu. »Kadar je bičevje vlažno, bo sledilo deževje, nasprotno pa, če je suho, bo lepo vreme,« je dejala, ko sem poprašal o pomenu morskega spominka.

Par dni po njenem povratku je sprožila misel, da bi prihodnjo nedeljo prebila pri svoji bolni teti. Ker mene teta nič posebno ne mara, je odločila žena, da ostanem doma.

Ko sem to zaslišal, sem se komaj premagal, da nisem od veselja poskočil. Že zelo, zelo dolgo je tega, kar sem imel res nedeljo sam zase in v svoje razvedrilo.

»Seveda pa se razume, da ne bom šla nikamor, ako ne bo lepo,« je dostavila in moje veselje je takoj zadobilo manj vreden pomen.

Gotovo ste že uganili, da sem nameraval nedeljo porabiti za izlet s svojimi prijatelji. Z Robinsonom, Smithom in Tuckerom smo se dogovorili, da se peljemo v Brighton in tam napravimo halo, po stari nekdanji samski na-

vadi. Za načrt seveda naše najboljše polovice niso smele vedeti.

O, da bi me bili videli, kako sem hodil okoli bičevja in ga opazoval. Toda, bolj ko sem ga ogledoval, bolj vlažno je postajalo in vsako jutro je žena poudarjala iste besede: »Bičevje je vlažno, ako ne bo suho do sobote jutra, bom brzojavila teti, da ne pridem.«

Četrtek je ves dan prišlo in bičevje je tudi tako kazalo. V petek isto. Sedaj pa ni bil več čas za čakanje, moj sklep je bil gotov.

V soboto zjutraj sem vstal ob petih in kot sem pričakoval, je bil morski barometer še bolj vlažen kot doslej. Staknil sem električno peč ter nanjo položil bičevje in ni bilo treba dolgo čakati, kajti kmalu je bilo suho, tako da se je skoraj lomilo.

Ko je moja žena vstala, je pogledala skozi okno ter klavirno dejala: »Še vedno dežuje,« ter se vsedla na stol. »Ne bo drugače, da bom teti brzojavila.«

»Kaj pa bičevje pravi?« sem vprašal nedolžno iz časa časa. Toliko, da mi ni ušel smeh, ko je zavpila: »John, John, b glej, suho je, čisto suho. Končno pa vendarle dobimo lepo vreme.«

Ne, nisem hodil kot navadno, ko sem šel v urad, pač pa plesal kar na eni nogi. Prvo priliko sem porabil, da sem stopil do telefona ter prijateljem sporočil, da je vse v redu in da v nedeljo gremo. Žena je nameravala od-

potovati ob pol 9 zjutraj, naša vesela četvorica pa ob devetih.

Nedeljsko jutro je bilo pusto in deževno, ravnotako pusta pa tudi moja žena, ko se je počasi oblačila.

»Hitro se zasukaj, hitro, sicer zamudiš vlak,« sem silil vanjo.

»Vlak?« je dejala zaspano. »Kakšen vlak?«

Slabo mi je prihajalo, ko sem slišal te besede in videl njen izraz obraza.

»I, tvoj vlak k teti v Rustingdale,« sem dejal.

»Kaj, ali ti nisem sinoči pravila?« je vprašala smehljaje.

»Saj ne grem nikamor, ker ne bo lepo vreme.«

»Toda, kaj pa potem bičevje? Saj si trdila, da je bolj zanesljivo kot barometer. Včeraj je bilo suho in danes tudi.«

»Vem, da je,« je odvrnila ženka ter si popravljala lase. »Nisem si mogla razlagati, zakaj naj bi bilo bičevje suho, ko pa je zunaj sama mokrota, pa sem vprašala Msr. Smithovo, ki se spozna na take stvari. In povedala mi je, da bičevje zgubi svojo moč napovedovanja vremena, še predno mine štirinajst dni, ko je bilo preneseno od morske obale. In naš je že tri tedne staro.«

S svinčeno težkimi nogami sem se privlekel do telefona. zopet sem se uračunal.

(Iz angl. I. V.)

Sven Hedin:

Globus

Ali niste nikdar opazili, kako težko je odvrniti pogled od globusa? Vsakokrat, kadar ga gledate, odkrijete kaj novega. Da vam resničnejšo podobo zemlje, kot bi mogel to kedar kak zemljevid. Kaže vam razločno, da tvorijo zemljine in morja oboke, in pojasnjuje vam njih lego in razmerje njih velikosti.

Gotovo ste že kdaj nenadoma odkrili, da leži severni tečaj sredi morja, obdanega od mogočnih celin, a da najdete južni tečaj sredi takega kontinenta, ki ga obdaja širno morje. In gotovo ste se že začudeno vprašali, zakaj iztezajo vsi deli sveta polotoke ravno na jug. Poglejte le v Evropi Skandinavijo, potem zlasti Španijo, Italijo in Grško. Na jug kažejo Kamčatka in Koreja, Arabija in Indijski polotoki, Afrika, Avstralija in Amerika se končujejo na jug v klinih, ožeh se bolj in bolj. Človek bi skoraj lahko mislil na tvorbo v kapniški votlini. Toda modrujte nad globusom kolikor hočete in obsipajte učenjake z vprašanji — vendar ne boste nikoli zvedeli, zakaj je privzelo obličje zemlje prav te in ne drugih potez!

Kdaj drugič ste opazili, da leže Evropa, Azija, Afrika in Avstralija v skoraj nepretrganem loku na vzhodni zemeljski polkrogli. Amerika pa sama zavzema zahodno polkroglo. Kot neznanska stena ločnica se razprostira

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 3. oktobra. 277. dan v letu, Maksimilijan, Kandid, Felicija, Evald. Jutri: Frančišek Serafinski.

Zgodovinski dnevi

3. oktobra: 1892 se je v ljubljanskem deželnem gledališču prvič pela opera in sicer Blodkova komična opera »V vodnjaku«. — 1810 je pričel izhajati v Ljubljani »Telegraphe officiel des Provinces Illyriennes«. — 1877 je v San Stefanu pri Carigradu zletela v zrak smodnišnica. — 1866 sta Avstrija in Italija sklenili mir, po katerem je Italija dobila Lombardijo in Benečansko. — 1848 je cesar Ferdinand razpustil z manifestom avstrijski državni zbor. — 1800 se je rodil ameriški zgodovinar George Bancroft. — 1859 se je rodila italijanska igralka Eleonora Duse. — 1884 je umrl slikar Hans Makart. — 1905 je umrl astronom Walter Wislicenus.

Osebnosti

★ Veliki župan dr. Vodopivec je nastopil svoj delni letni dopust, zato do nadaljnjega odpadejo sprejemi strank pri velikem županu.

★ Iz vojaške službe. Za načelnika sanit. oddelka poveljstva osješke divizije je postavljen sanitetni podpolkovnik dr. Andrej Arnsšek; za upravitelja stalne vojne bolnice II. armijske oblasti sanit. polkovnik dr. Ante Hočevar; v našo vojsko iz bivše avstro-ogrske sta sprejeta v činu rez. konj. podporočnika Leo Lemež in v činu rez. admin. podporočnika Fr. Bratuš; odrejen je na službovanje v poveljstvo plevljanske vojnega okrožja pehotni kapetan I. razreda Ivan Pristov; upokojen je vojn. zdravniški pomočnik Anton Troha.

★ Smrtna kosa. G. Andrej Suštar, bivši dolgoletni cerkvenik in organist v Nevljah, na Krki, Homeu in v Hinjah je prošli petek v Šmarci nenadoma umrl in bil v nedeljo pokopan na farnem pokopališču na Homeu. Rajni je dočkal visoko starost 80 let. Bil je splošno poznan in priljubljen vsled vedno veselega značaja, vnet katoličan in zaveden naš so. misljenik.

Ostale vesti

★ Sporazum med nameštenci za volitve v Pokojniški zavod dosežen. Letos je potekla prva petletna volilna doba Pokojniškega zavoda za nameštence v Ljubljani. Pogajanja za enotno listo nameštencev so se vodila v mesecu septembru in končala z uspehom, ki priča o stanovski zavesti in uvidevnosti nameštenskega stanu. Sporazum se je dosegel med glavnimi strokovnimi organizacijami in je potrjen pismeno. Posamezne politične stranke so sporazum odobrile. Pričakujemo, da bodo tudi poslodavci ubrali isto pot, da prihranijo

Perkaje, maščobo

kakor tudi odpadanje las odpravlja že po drugi in tretji porabi GAMMA, sredstvo za lase. Pri daljši porabi zrastejo lasje na plešasti glavi. Zdravniško v 600 slučajih uspešno preizkušeno. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

med dvema morjema in vedno spet zbode v oči v svojstveno iztegnjeno obliko od tečaja do tečaja. Da se misli, da tvorec zemlje ni bil prav zadovoljen s svojim delom in je hotel še zadnji hip napraviti iz Amerike dva posebna dela sveta. Niso li sledovi njegove močne roke videti vsepovsod? V levici drži Severno Ameriko, v desnici Južno. Tam, kjer se zajeda Hudsonov zaliv v deželo, mu je ležal kazalec, in Mehikanski zaliv je odtisk njegovega palca. Južno Ameriko je opel z vso roko, in le palca vtisk je videti prav na meji med Perujem in Čilami. Njegove roke so stisnile vso celino s toliko silo, da se je zahodni rob zmečkal v močvirne gube in grbančine, katere imenujejo ljudje skalnato gorovje in Ande. Če ne bi vedeli, da napajajo oceanski vetrovi reke z dežjem — bi skoro mislili, da niso Mississippi in Amazonska reka, Rio de la Plata in vse druge reke nič drugega kakor vlaga, ki izteka goram še danes pod pritiskom Stvarnikove roke.

In kako je vlekel in vrtil, da bi Ameriko razparal! Na eni strani je vez res pretrgana, a posamezni kosi leže še tu, ki jih imenujemo Zapadnoindijske otoke ali Antille. Na drugi strani je pa bil material preuporen. Seveda gre Mehika proti jugu v klin, kakor da bi se hotel končati v morju, in Centralna Amerika se razprostira kot ožeta brisača. Med Guatemalo in Hondurasom bizi se bilo skoraj pretrgalo, in tudi velikom jezeru v Nicaragui je šibko mesto. Toda šele tam, kjer prehaja Costa Rica v Panamsko ožino, je le malo, malo manjkalo, da se ni stik pretrgal. Toda zemeljska ožina je kljubovala vrtnanju in trganju, in ko se je skrčila do šestdesetih kilometrov širine, jo je roka pustila pri miru.

Potem so pa prišli ljudje Stvarniku pomagati in so delo, ki je bilo njemu samemu dobro, še nadaljevali.

na ta način zavodu skoro 100.000 Din volilnih stroškov in izločijo iz gospodarskega zavoda one vplive, ki si jih tam ne želimo.

★ Oblastni izseljeniški urad v Ljubljani se je preselil iz Bleiweisove ceste v svoje nove prostore v palači Delavske zbornice na Miklošičevi cesti 24. Vsakdo, ki potrebuje v izseljeniških zadevah pojasnila, naj se obrne na ta urad. To je tem bolj potrebno, ker se pojavljajo še vedno ljudje, ki izrabljajo lahkovernost izseljencev. Tudi za povratnike iz Amerike je ta urad vevaležen, posebno glede pojasnila o veljavnosti polnega lista, naplačila taks itd. Onim povratnikom, ki so brez sredstev, in izseljencem, ki si morajo preskrbeti v Zagrebu pri ameriškem, argentinskem ali kakšnem drugem konzulatu vizum, se izposlujejo tudi objave za železniške vozovnice po polovični ceni. Oblastni izseljeniški urad zastopa interese naših izseljencev in posluje brezplačno. Uradne ure so od 8 do 14, oziroma ob sobotah do 13. Telefon št. 33—15.

★ Velik vlom so izvršili pri trgovcu C. rilu Zurmanu v Podlehniku 124 pri Zavrču neznan storilec. G. Zurman je bil ravno pred štirimi dnevi kupil trgovino, pred dvema dneva pa večjo zalogo blaga. Vlomilci so prišli skozi glavna vrata v trgovino tako, da so zlozlozili žabico železnega droga ter z dletom iztrgali železni kavelj. Trgovino so nato izprokali; odnesli so blaga v vrednosti 60.000 Din; leseno blagajno ter vse miznice pa so lepo znosili preko ceste na njivo v koruzo. Iz blagajne so odnesli 15.000 Din. Orožništvo je o vlovu takoj obvestilo mariborsko policijo; policijski uradnik Grobin se je takoj odpeljal na lice mesta z daktiloskopi in ter »Egonom«. Z daktiloskopom so se sicer na neki steklenici mogli posneti prstni odtiski, ki so pa zabrisani in nerazločni. »Egon« pa je dobil sled s pomočjo raztrganega ženskega jopiča, ki so ga storilci pustili na lice mesta; sled je vodila preko potoka v neko hišo tisoč metrov nad glavno cesto, kjer pa ni bilo nikogar doma. Vlom so najbrž izvršili razni domačini, ker so isto noč vdrli neznanci tudi v neko klet v sosednji vasi in se je ključ dotične kleti našel v Zurmanovi trgovini; tudi so malo prej poiskali svojo srečo pri trgovcu Treotu v Podlehniku, kjer so že razbili železni drog na vratih, pa jih je domači pes pregnal.

★ Pes z dvema nogama. Veterinarska fakulteta v Zagrebu je dobila te dni lepo razvitega psa s samo dvema nogama. Psu je ime »Šurko« in ga je fakulteti daroval živinozdravnik Žikič iz Kruševca. Psu popolnoma manjkajo prednje noge, od ramen pa ima samo lopatice, nima pa nobene kosti od prednjih nog. Tam, kjer bi morale biti kosti, je le gladka koža. Pes se giblje samo z zadnjima nogama, ki so zelo močne. Znanost pozna le nekaj takih slučajev, ki služijo za dokaz, da more prevzeti kak organ funkcije drugih manjkajočih organov. Šurko je drugače zdrav, vesel in krotak. Na fakulteti mu bodo napravili proteto, če se bo mogel navaditi nanjo hoditi.

★ Potrjena smrtina obsodba. Belgrajsko apelacijsko sodišče je potrdilo smrtino obsodbo nad Rankom Arsičem, ki je, kakor znano, v družbi s svojo ljubico Roso Vujičičevo umoril svojo ženo Kristino.

★ Strela ubila dekle. Na levem bregu Neretve je te dni pasla ovce pastirica Nada Acinovič. Zalotila jo je nevihta in Nada se je zatekla v neko votlino pri Neretvi, dočim so druge pastirice odšle dalje. Ko je tu vedrila, je strela udarila v votlino, jo razušila in dekle ubila.

DAMAM

nudimo krasno izbiro jesenskih plašev in oblek. Prepičajte se o kvalitetah in nizkih cenah.

FRAN LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ul.

★ Za praznik »Kristus Kralj« (zadnja nedelja v oktobru) priporoča cerkvenim zborom Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani Dr. Fr. Kimovec, »Srce Kraljevce«, za mešani zbor Din 1.50; Moro-Premrl St., »Povsod Bogaz«, za enoglasni in mešani zbor z orglami, Din 1.50; Mihelčič Alojzij, »Slavospev Kristusu Kralju«, za mešani zbor in orgle, Din 3.

★ Zrebanje efektne loterije »Županove jame« pri Grosupljem je za nekaj časa preločeno. Kupujte srečke!

★ V Londonu na olimpijski razstavi bo razstavljen Mercedes-Benz dva nova 8 cil tipa »Nürburg«, ki bosta neki pravi čudež tehnike. Vrhutega bosta razstavljeni po en 40/100/100 KS Cabriolet in Pullmann Limousine 26/120/180 KS in en demonstr. motor. Continental tudi v Londonu ne bo razstavljal, pač pa bodo imeli kot v Parizu mnogi vozovi conti-obroče.

★ Pozor, trafikanti! Po pravilniku monopolne uprave člen 10 iz leta 1928, mora imeti vsak trafikant poleg monopolnega papirja tudi papirčke tvornice Golub v zalogi. Odbor Združenja tobačnih trafikantov za Slovenijo vas pozivlja, da si takoj nabavite te vrste papirčkov. Ker je to tudi našemu društvu v ko-

rist, je dolžnost vsakega trafikanta, da razpeča čimveč te vrste papirčkov. Z razprodajo teh papirčkov je poverjena tvrdka Perdan nasl. v Ljubljani. Karton 100 komadov stane 138 Din. — Odbor. 9547

★ Napetost, bolečine v črevih, bodljaji, tesnoba v prsih, utripanje srca se odstranijo z naravno »Franz-Josef« grenčico in se zmanjša pritisk krvi na možgane, pljuča, oči in srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presemetljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 8823

Volnene nogavice v vseh modnih barvah. — Tricot perilo za dame in gospode. — Moderne obleke, bluze in puloverje ter razne druge pletenine priporočamo po priznani najnižjih cenah

IGN. ŽARGI, »PRI NIZKI CENI«
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3 in 11.

Šodi SLS.

Poslanec Škulj je imel preteklo nedeljo v Dragi dobro obiskanih shod, na katerem se je izrekla zaupnica predsedniku vlade dr. Koroscu in Jugoslov. klubu.

Shod SLS bo prihodnjo nedeljo pri Sv. Venčesu nad Slov. Bistrico. Govorijo narodni in oblastni poslanci.

Sv. Primož na Pohorju. V nedeljo 30. septembra po sv. opravi se je vršil pri nas dobro obiskani shod SLS. Poročala sta oblastni odbornik Kugovnik in obl. posl. Ovčar.

Mesto šampona uporabljajte

Gamma' - milo

za izmivanje las. Ogromno razliko boste spoznali že po prvi porabi. Dobiva se povsod.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

V noči na četrtek: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

© Slov. glash. društvo »Ljubljana« se udeleži danes pogreba matere ustanovnega člana brata Zormanca. Moški zbor se zbere točno ob 3 pred župniščem sv. Jakoba v Florijanski ulici.

© Umrl je včeraj v Rožni dolini g. Alojzij Kostrevec, zobotehnik. Pogreb bo danes ob 3 pop. iz hiše žalosti, Rožna dolina, cesta II, št. 6 na pokopališču na Viču.

© Umetniška razstava slik. V veži hiše št. 25 na Mestnem trgu je otvoril g. A. Kos permanentno razstavo umetniških slik nabožno in profane vsebine. Razstavljena so dela skoro vseh priznanih slovenskih slikarjev. Poleg starejših mojstrov je izredno bogato zastopana tudi najmlajša generacija. Med drugimi naj omenimo samo g. Kantorja, ki je razstavil izredno posrečen ciklus slik iz našega Korotana, ter slikarja-poeta naših gor g. R. Slapernika, ki razstavlja poleg sijajno dovršene slike: Kranjska gora še petorico motivov s Kamniških planin. Razstava ima namen omogočiti tudi manj imovitim slojem nabavo orig. del domačih umetnikov ter s tem zmanjšati dotok manj vrednih in dražjih tujih izdelkov. Razstava zasluži, da jo poseti vsakdo. Vstop je prost.

© Zatvoritev prehoda v Lattermanovem drevoredu. Vsled razstave »Tisk«, ki se vrši od 7. do 21. oktobra t. l., bo prehod iz Tivolija v Šiško po Lattermanovem drevoredu zaprt v času od 4. do 24. oktobra, kar naj občinstvo blagovoli vzeti na znanje.

© Nagla smrt. V ponedeljek ob 10 zvečer se je pripetil v Mencingerjevi gostilni na Sv. Petra cesti slučaj nagle smrti. 56letni preglednik električnih naprav v opernem gledališču Josip Schoenberger, avstrijski državljani, se je nenadoma zgrudil na tla. Poklicani zdravnik dr. Hoegler je mogel ugotoviti le smrt za srčno kapjo. Policijski uradnik g. Jurca, ki je bil o tragičnem slučaju obveščen, je odredil prevoz trupla v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Pokojni je bil marljiv in soliden delavec. Že dalj časa je bolehal za šibkostjo srca in so našli pri njem tudi stekleničico z zdravili.

© Javna borza dela. Delo je na razpolago: moškim: 1 inž. kemije, večakova usnjarske stroke, 1 strojničnik, 1 ključavničar za avtomobilno varjenje, 1 vodo-inštalater, 2 kleparji, 1 sodarju, 24 čevljarjem, 1 sedlarju, 1 mlademu mesarju, 1 mlademu peku, 1 kamnoseku, 15 zidarjem, 10 tesarjem, 30 navadnim delavcem, 10 sobarjem, 1 pomož. pazniku za jetnišnico, 8 vajencev; ženskam: 1 vzgojiteljica za francoski in angleški jezik, 10 pletilkam, 1 kmečki dekli, 2 modistinama-vajenkama.

© Tatvine. Delovodji Ivanu Dvořaku je bilo v ponedeljek zvečer ukradeno v Dvořakovi ulici kolo znamke »Puche«, vredno 1200 Din. — Delavec Viktor Breznik je prišel v ponedeljek z vlakom v Ljubljano. V gostilni pri »Fajmostru« je pustil svoj obleke. Ko se je vrnil po zavoj, so mu povedali, da ga je že nekdo odnesel.

© Karamboli in poškode. Sestošolec Viktor M. je podrl s kolesom pred justično palačo pomošnika Franca Pogačnika iz Lesc. Pogačnik je dobil pri padcu hude notranje poškodbe ter si je rani koleno, obenem pa se mu je pokvarila obleka in kazim. — V Stritarjevi gostilni na Selu se je neki Kazimir izkazal vrednega svojega imena in je prav vneto kazil mir s tem, da je tako dolgo razbijal stole in mize, dokler ga ni ukrotil stražnik s pendrekom. — Hlapec Stanko Verbič ni pustil v Zajčevi gostilni v Zgornji Šiški delavcu Jožetu H. piti iz svojega kozarca. Zato je dobil kozarec v obraz. Steklo je Stanku zelo razrezalo lica in so mu komaj ustavili kri.

Povratek Buddhe

Z izredno svojevrstno, globoko in edinstveno povestjo

Vsevoloda Ivanova,

ki jo začenja danes naš list priobčevati, seznanjajo svoje bralce s svetom, o katerem tolikokrat ališimo, a ga povesti ne poznamo. Povest razgrinja pred nami

široko Rusijo iz leta 1918. in 1919.,

ko se je boljševizem že uveljavil, dasi je imel še na vseh koncih in krajih svoje sovražnike, ki so ga skušali vrči ob tla, kakor je na zunaj vso tradicijo. Vse vrvenje in dejstvo v njem po-
vanje

boljševizma

in njegovih institucij je tiptično orisan, pa naj ga predstavljajo razni komi ali navadni rdeči državljani v tej ali oni službi in opravku. Kakor spomin iz prošlosti je sredi tega novega sveta profesor Safonov, ki je glavna oseba in ga človek s sočutjem posluša in opazuje na njegovi dolgi poti, ko ob

utelešenem Buddhi

spremlja Buddhin kip na daljni vzhod, kjer tragično konča ob razbitem idolu — sam sredi nepregledne pečene stepe — simbol prostosti. — Nenavadna povest je to, ki jo na zunaj označuje presek jezika, s katerim pisatelj dobro označuje vso

miljejnost nove Rusije

Oni, ki jo poznajo iz ujetništva, bodo ob njej obnavljali spomine, oni, ki so kdaj slišali o nji, se bodo iz povesti prepričali, da pripovedovalec niso pretravali, oni pa, ki bi radi spoznali

najnovejšo rusko književnost,

bodo v Vsevolodu Ivanovu videli, kako pol gre!

„Borba“ abiturientom!

Vse, ki ste se v srednji šoli priporili do zdravih življenjskih pogledov in od srca zažutili potrebo po božjem človeku, vabi krščansko socialistični akademski klub »Borba« v svoj krog. Hočemo resnih in globokih ljudi! Obljublamo samo eno: Delo v skupnosti z delavsko mladino. Komur je za to, pridite med nas! Za božjega človeka in nov družabni red! Borci.

Maribor

□ Poljski častniki v Mariboru. Danes so prispeli na povratku domov s popoldanskim brzovlakom v Maribor poljski častniki v dveh železniških vozovih. K sprejemu na kolodvoru se je zbral tukajšnji častniški zbor z vojaško godbo ter mesnim poveljnikom generalom Dimitrijem Spasičem na čelu. Slovo je bilo prav prisrčno. Vojaška godba je zaigrala nekoliko komadov, na kar so se poljski častniki odpeljali v domovino. Na kolodvoru se je k slovesu zbralo zelo veliko občinstva.

□ Demagogija. Sociji so v soboto povabili na sestanek mestne cestne delavce; radi kolektivne pogodbe seveda. Kaline bi radi lovili, kakopak. Ne boš Jaka — so rekli delavci; ker niso tako pozabljivi, kakor menijo naši socialisti. Zakaj niste sprejeli kolektivne pogodbe med mestno občino in mestnimi delavci, ko ste odločali na magistratu? Šele sedaj forirajo kolektivno pogodbo, ko so zaslutili, da bi jo nekdo drugi utegnil predložiti pred njimi. Sodrug J. je na sestanku celo zmagoslavno pripomnil, da pomeni sprejetje kolektivne pogodbe konec sedanjega večine na magistratu. Pomo videli!

□ Mariborski gledališki abonenti se še lahko prigrasijo vse do 6. oktobra ko začne nova sezona. Priporoča se čim večji prigras, ker je to v interesu abonentov samih (ki imajo na ta način znaten popust), kakor tudi umetniškega vsvarjanja gledališča: čim večji obisk tem boljše tudi gledališče! Ze prigraseni p. n. abonenti so naproseni, da čimprej dvignejo svoje abonentske izkaznice.

□ Dve deklici siroti, petelin Jožefo F. in desetletno Veroniko F., je privedla pred nekaj dnevi neka udova iz bližnje okolice Maribora v tukajšnji oblastni dečji dom in hotela oddati v takojšnje oskrbo zavoda. Ker so ji tam razložili, da mora napraviti za sprejem predpisano prošnjo in počakati na rešitev pristojne oblasti, je odšla, a včeraj otroke zopet pripeljala v mesto, jih pustila v veži zavoda in pobegnila. Ker je tak način oddaje otrok v zavod nedopusten, je oddala uprava zavoda otroka prehodno v domovinsko občino s pozivom, da prevzame otroke in ukrene potrebne obveznosti, ki zadevajo v takem slučaju občino radi nadaljne oskrbe teh sirot.

□ Gibanje nalezljivih bolezni. V mariborskem mestnem okolišu sta zboleli v času od 22. do 30. septembra dve osebi na nalezljivih boleznih in sicer ena na škrlatinki in ena na ošpicah.

□ Halo, halo... vpijejo od treh naprej onstran Drave uslužbenici in uslužbenke Putterjeve prednice v Melju in ključje brodarja, da jih prepelje na meljsko stran. Derejo se na vso moč, miru pa nima ubogi brodar in tudi ne stanovanke »Ob brodu«, ki se radi tega vsakodnevnega upitja hudo pritožujejo in ki želijo, da se s strikno ureditvijo prevoznega časa naredi temu konec.

□ Samoumor. V gozdu blizu Limbuša je izvršil samoumor 25 letni brezposelni trg. pomočnik Franc Medvedec. Dejanje je revež izvršil v trenutni duševni zmedenosti.

□ Ogrožen promet. Pri predvčerajšnjem nalivu je deževje zopet izpodjedlo ter odplavilo zemeljske plasti ob cesti na Pobrežje v bližini moške kaznilnice v toliki meri, da je vozni promet na dotičnem mestu zares ogrožen.

□ Novo kolo je neznan kradovč odpeljal predvčerajšnjem iz hodnika hiše v Strossmajerjevi 3 delavcu Francu Ravni. Kolo je čisto novo, znamke »Stiria« št. 671.952.

□ Trk. Ivan P., pismošona, je ravno privozil iz veže hiše št. 35 na Aleksandrovi cesti. V smeri

V gledališču,
na predavanjih ali v kioi uporabljate okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERS

ki Vas bodo najbolje obvarovale pred influenco
in prehladom.

proti kolodvoru je istočasno pribrel ključavničarski pomočnik Stanfko O. Trk je bil neizogiben, kolesarja sta k sreči ostala nepoškodovana, kolesi pa ne. Kriva sta pa oba.

□ Promet bi bil rad reguliral neki Drago K. na Državnem mostu. Tovorne avtomobile je kar ustavljal, češ, da niso razsvetljeni. Nekaj časa si je Drago ta »hec« dovolil — ob zbadljivih opazkah pasantov seveda — dokler ga ni stražnik lepo odpremil h Grafu.

□ Nevaren berač. Po mestu hodi slabo oblečen mladenič približno 20 let star in berači. Pravijo pa, da ima prebivalci Teslove ulice na piki, ker je pri nekaterih strankah bojda dokazal, da ima malo predolge prste.

□ Delo dobijo pri tukajšnji borzi dela: 3 sodarji, 4 čevljarji, 19 viničarjev, 25 hlapcev, 15 poljskih delavcev, 30 pomožnih delavcev, 2 strojnika, 2 bakrokotlarja, 2 žagarja, 1 mlinar, 5 zidarjev, 4 tesarji, 1 podkovski kovač, več vajencev (ključavničarske, mizarске, zlatarske, medicinske in kolarske obrti), 6 kuharic, 7 služkinj, 2 sobarici, 1 tovarniška delavka, 2 postrežnici, 6 šivilj za perilo, 2 pletarski vajenki in 1 likarica. — Od 23. do 29. septembra je iskalo dela 180 moških in 166 žensk. 130 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 91 oseb, odpotovalo 17, odpadlo pa 288.

Double

za zimske suknje v različnih vzorcih

Din 125.—, 185.—, 265.—

Josip Šlibar, Ljubljana
Stari trg 21 (poleg Zalaznika)

Celje

□ Srebrna poroka. Danes obhajata ugledni celjski veletrgovec gospod Franc Strupi in njegova gospa soproga 25 letnico poroke.

□ Stavbišča na Ježovnikovem travniku. Občina okolica Celje daje na razpolago od Ježovnikovih dedičev pridobljeno zemljišče v Gaberju za zgradbo stanovanjskih hišic. Prošnje za dodelitev teh stavbišč je vložiti tekoma 14 dni, t. j. do 13. oktobra 1928 v občinski pisarni na Bregu. Natančnejši pogoji so razvidni iz pravilnika in se dobe le med dopoldanskimi uradnimi urami v pisarni občinskega urada na Bregu. — Zupanstvo Celje, okolica, dne 29. septembra 1928. Zupan: Al. Mihelčič, l. r.

□ Velika sportna prireditve v Celju. V nedeljo 7. t. m. priredi SK »Celje« veliko celodnevno sportno prireditev. Prične se spored že na predvečer ob 19. z nočnim tekom skozi mesto, pri katerem nastopijo SK »Celje«, SKS Atletiki in dame Edinosti. V nedeljo ob 11. bo velika štafeta po mestu, pri kateri sodelujejo motoklub, atletiki, klub slovenskih kolesarjev, SK Celje in dame Edinosti. Glavni program dneva se bo izvajal popoldne na Glaziji, kjer bo ob 14. hazena-tekma med Ljubljano in Celjem, nato nogometna tekma med Mariborom in Celjem. Med tekami in odmori bod mlajši športniki nastopili v raznih panogah lahke atletike kakor: kroglja, disk, skok v višino, skok v daljavo,

Grafika

priredi v soboto 6. oktobra v veliki dvorani hotela Union ob priliki 60 letnice tiskarske organizacije vokalni

Koncert

Naznanila

Ljubljansko gledališče

Vse predstave se vrše v dramskem gledališču.

Sreda, 3. oktobra: KROG S KREDO. Red D.
Četrtek, 4. oktobra: FANY, TETE, STRICI ITD.
Red A.

Mariborsko gledališče

Pred otvoritvijo mariborske gledališke sezone. V soboto, 6. t. m. se bodo v mariborskem gledališču nanovo odprla vrata v novo gledališko sezono, ki obeta biti zelo zanimiva in pestra. Za otvoritveno predstavo se vzpirajo, efektna Cankarjeva drama v 5. dej. »Hlapci«. Delo je nastudirano v skoro čisto novi zasedbi in novi režiji, kar bo nedvomno povečalo zanimanje občinstva. Učiteljica Jerman bo kreiral novo angažirani član g. Rakuša, učiteljice bodo gospe Bukšekova, gđ. Kraljeva in gđ. Starčeva. V originalni figuri Kovača »Kalandrac« bo to pot nastopil g. Grom. Zapitega in širokoustnega učitelja »Komarja« bo igral g. P. Kovič, župnika pa g. J. Kovič. Takoj za »Hlapci« bo sledila Guitryeva komedija »Moje oče je imel prave« z g. Gromom v naslovni vlogi. Je to nadvse zabavna in duhovita reč, ki nam bo nudila par kratkočasnih večerov. Tretja dramska premijera bo psihološka drama »Therese Raquin«, delo nesmrtnega francoskega naturalista Zolaja. V tej žalostni je poverjena naslovna vloga gđ. Kraljevi. Vsa tri dela režira g. J. Kovič.

Prireditve in društvene vesti

Vaška objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par, vsaka nadaljnja beseda po 3 Din.

□ Ljubljana ima svoj redni letni občni zbor v četrtek dne 11. oktobra 1928 ob 8 zvečer z običajnim dnevnim redom. — Tajnik.

□ Okrajno društvo delorodij in industrijskih uradnikov na Vrhniki priredi v nedeljo, 7. oktobra t. l. ob 5 popoldne v prostorih bivšega »Kina« na Vrhniki trgatve. Za udeležnike iz Ljubljane poskrbljena avtomobilska vožnja za povratek.

Polzvedovanja

Naslo se je na glavni cesti Ljubljana—Kamnik boljše nalivno pero. Dobi se: Kalan, Vidovdanska cesta 2.

skok s palico, met žoge s pentljo, teki na razne proge ter štafete dam in gospodov. Zvečer ob 20. bo v prostorih Celjskega doma klubski večer.

□ Brivnice in damske česalnice v Celju in Gaberju so do 31. marca ob nedeljah zaprte.

□ Borza dela. Delo je na razpolago: moškim: 8 hlapcem, 13 rudarjem, 2 vrtinarjem, 1 kleparju, 2 kotlarjem, 4 mizarjem, 1 sodarju, 1 galanteristu, 1 krojaču, 24 čevljarjem, 2 pekoma, 1 mesarju, 1 pikolu, 5 slikarjem, 2 lakirarjem, 1 fotografu, 1 potniku za obleke, 103 delavcem in težakom, 1 občinskemu slugi in 19 vajencem raznih strok. — Ženskam: 8 deklam., 2 pletiljam, 2 šeparicam, 1 likarici, 2 natakarcam, 1 hotelski kuharici, 1 blagajničarki, 2 delavkama, 20 kuharicam, sobaricam in služkinjam ter 2 vzgojiteljicam.

ZA JESEN

Din 169.—

»VOIKA«

KREKOV TRG

Dopisi

Jesenice

Javno kopalnice. Občinski svet je na svoji zadnji seji sklenil, da na Plavzu napravi veliko, moderno kopalnico, ki bo imelo tudi zadostno število kabin. Kopalnice bo dobivalo vodo iz Jesenice. Za predlog so glasovali vsi odborniki razen SDS, ki so hoteli, da bi bilo kopalnice ob Savi.

Nova lekarna bomo dobili na Savi.
V občinsko službo kot mesoglednik je sprejet domačin Mežik Jože p. d. Domenkov.

Novo mesto

Ljudsko gibanje. V mesecu septembru je umrlo v mestu 3, v javni ženski bolnici pa 5 oseb in sicer v mestu Lucija Mežnaršič, posestnica, stara 71 let, Zukovec Stanislav, učitelj sin, 2 in pol leti, Jakob Arh, posestnik in sodni oficial v pok., 86 let, v bolnici pa Franc Povše, 5 mesecev, Marija Brule, 1 dan, Monika Gregorič, učiteljica, stara 67 let, Ciril Puterle, 7 mesecev, Apolonija Colnar, učiteljica, 60 let. Rojen je bil v mestu 1 otrok, v ženski javni bolnici pa 5 tujih otrok.

Okrajni zdravnik dr. Viktor Gregorič vsled bolezni ne posluje. Zdravi se v Hallu.

Umrli je Marija Štancar, posestnica pod kapiteljskim marofom. Pri njej je stanoval tekom svojega šolanja v Novem mestu pesnik Kette. Pokojna je svojčas hranila celo nekatere Kettejeve pesmi.

Smihel-stopiške volitve. KSK in SDS sta vložila pritožbo zoper volitve v Smihel-stopiški občini, da potolažita svoje volilce, ki so pomagali do takega »porast« glasov.

Vozni red poštne avtomobila med Brežicami in Novim mestom je ostal neizpremenjen. Iz Novega mesta odhaja poštni avto ob 12. uri 45 minut in pride v Brežice ob 15. uri, na kolodvor Brežice ob 15. uri 32 minut. Iz Brežice kolodvor pa odhaja jutraj ob 6. uri 48 minut, iz Brežice ob 7. uri 15 minut in pride v Novo mesto ob 9. uri 30 minut.

Ormož

Zrtev Drave. Zadnji dan kopalne sezone so valovi Drave zahtevali mlado življenje. Utonila je E. Lorber, učenka III. razreda meščanske šole.

Najstarejša zakonca pri Sv. Miklavžu. Kolikor je znano, sta zakonca J. in M. Kolarič, stanujoča v Vinskem vrhu, najstarejša zakonca miklavževske župnije. Mož je star 80 let, žena pa 84. Zena je teta g. pom. škola dr. Ivana Tomažiča. Edina želja njena je, da bi pred smrtjo še enkrat videla gosp. pom. škola, o katerem v mnogo povedati.

Škoda vsled dežja. Zadnji dež je povzročil v okolici Sv. Miklavža, Svetinji, Sv. Bolfenca in drugih vinorodnih krajeh precej občutno škodo. Grozdje je začelo pokati in gniti. Vina bo radi tega mnogo manj in bo tudi slabše, kakor se je pričakovalo. Škoda, ki jo je povzročil dež, se bo pa mogla šele takrat oceniti v polni meri, ko se začne trgatve.

Selnica ob Dravi. V nedeljo 7. oktobra bodo pri nas potegnili v zvonik kar pet novih zvonov, ki jih bo slovesno posvetil prevzvišeni šk. škof dr. Andrej Karlin. Zvonove je viliš lvarna »Zvonoglas« v Mariboru. Ves dan prihodnje nedelje bo sodelovala godba »Katališke omladine« iz Maribora in domači cerkveni pevski zbor bo nudil cel koncert. Na sporedu je tudi srečolov s krasnimi dobitki, vinska trgatve, šaljiva pošta itd.

Učiteljske vesti

Upokojeni so: Antojia Štupca, učiteljica na II. dekl. mešč. šoli v Mariboru, Kornelji Igljič, upravitelj pri Sv. Trojici, Ivan Šega, upravitelj na Jesenicah, Ferdo Vigele, upravitelj v Loškem potoku, Emilija Roje, učiteljica na II. dekl. osn. šoli v Ljubljani, Julija Pšenčnik-Petrinčič, učiteljica v Zidanem mostu, in Justina Miklič-Kmet, učiteljica v Dobovi.

Napredovali so: v I. skupino II. kategorije: Valentin Tome, veroučitelj v Ljubljani, Vladimir Požar, upravitelj v Radečah, Anton Arigler, upravitelj v Trzinu, Roza Svetlič, učiteljica v Brezovici, Karel Sovre, strok. učitelj v Slovenjgradcu, Silvester Rode, učitelj na II. dekl. osn. šoli v Mariboru, Ivan Mihalič, učitelj v Kapeli pri Ljutomeru, Josip Golob, šol. upravitelj v Vuzenici, Marija Pušenjak, učiteljica v Kapeli in Alberta Pagon, učiteljica v Škofji Loki; v 2. skupino II. kategorije pa sta napredovala: Anton Pugelj, upravitelj v St. Lovrencu pri Novem mestu in Alojzija Jeglič, učiteljica v Dražgošah.

Premeščeni so naslednji učitelji in učiteljice: Marija Osvald v Trzin, Maks Pirnik v Liti, Vida Tavčar v Stično, Pavla Peitler-Leskovec v Zagorje, Darinka Čebulj na Polji pri Novem mestu, Gabriella Treo na Vrhniki, Frida Chvatal na meščansko šolo v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani, Viktor Rom na mešč. šolo v St. Lenartu v Slov. goricah, Josipina Versec v Malo Poljano v Prekmurju, Rafael Rihard na osnov. šolo v Brežicah, Danica Kiferle v Brusnice pri Novem mestu, Justina Gorjup v Smartno v Tuhinju, Marija Petelen na Rob pri Kočevju, Josipina Pujk k Sv. Križu pri Liti, Josipina Zumer v Križu pri Kranju, Cecilija Stele v Kamnik k okraj. šolskemu nadzorniku, Amalija Labič v Brigo pri Kočevju, Marija Arko-Tanko na deško osnov. šolo v Ribnici, Andreja Skulj v Veliki Podlog pri Krškem, Ana Gradišar v Brezovico, Fr. Božič v Loko pri Laškem, Andrej Zvan na mešč. šolo v Krškem, Franja Dominko-Urek v Zabukovje nad Sevnico, Marija Čadež v Sinji vrh v Beli Krajini, Božo Srebe na mešč. šolo v Brežicah in Leopold Paljko na II. dekl. šolo v Ljubljani. — Na meščansko šolo v Ptuj so premeščeni Milan Vauda, Janko Pertot, Dragotin Hasl, Slavko Komac in Vida Hinterlehner. Nadalje so premeščeni: Marta Klopčič-Vrhovnik na II. dekl. mešč. šolo v Mari-

boru, Vekoslav Strmšek v St. Lenart v Slov. goricah, Marija Zidarič na mešč. šolo v Ptuj, Franc Iglar na mešč. šolo v Mežici, Marica Jezovšek-Fabjan na IV. dekl. osnov. šolo v Mariboru, Marija Planer-Versolatti k Sv. Pavlu pri Preboldu, Rozina Leben na mešč. šolo v Slovenski Bistrici, Avgusta Šinigoj k Sv. Jurju pri Murski Soboti, Ivan Lazar v Črneče pri Dravogradu, Marija Šuštar k St. Lovrencu, Viktorija Črnko k Sv. Roku pri Šmarju, Božidar Tomažič za upravitelja v Zetale, Zora Dolar v Zetile, Josipina Vauhnik-Košuta v Laporje, Olga Zeilhofer-Slavkovič na I. dekl. osn. šolo v Mariboru in Vida Rudolf na mešč. šolo v Vojniku. Nastop službe vseh imenovanih po prejemu dekreta.

Pevska zveza

Okrožni koncert pevskega okrožja »Posavje« se je vršil v nedeljo 30. septembra na Lokah pri Zagorju. Program je obsegal 15 točk, ki so ga absorbirali izmenoma trije zbori (moški, ženski, mešani) pod štirimi dirigenti (ga. Brvar, gg. Rozman, Cajhen, Snaj). Skupne zборе: Dolinarjev Doma in Jerebovo »Prepelice« je pel skupni zbor (80) pod okr. pevovodjem Rozmanom dostojno in naravno, le pretrdi soprani so motili blagovžveje. — Lepo ubrani in glasovno umirjeni materijal tvorijo Podšentjurski zbor, tako čistih in sonornih sopranov ni zlepa najti. Zlasti so lepo odmevali v Hladnikovem Bleškem jezeru. — Zagorski zbor je najlepše pel v Lajevčevi: Kiša, Šmartenski pa Schwabovem valčku: Dobro jutro. Foersterjev zbor: Po večje planine, je bil pod Snajem prav dramsko podan. — Cel koncert je potekel v splošno zadovoljnost vseh.

Sporti

SK Ilirija (službene objave). Razdelitev odborniške službe na sportnem prostoru med 3. in 9. t. m.: v sredo g. Deržaj, v četrtek g. Cimperman, v petek g. Kramarič, v soboto g. kap. Vizjak, v nedeljo g. Rotar, v ponedeljek g. inž. Bloudek, v torek g. Betetto. — Gospodje, ki so na letošni dan morda zadržani, se naprošajo, da sami poiščejo namestnika. Od srede do sobote v tekočem tednu, vsak dan do 17. ure, je malo nogometno igrišče in lahkoatletsko tekašče na razpolago Kolu jahačev in v svrhu vezbanja za nedeljsko jahalno prireditev, na kar se opozarjajo nogometna, lahkoatletska in hazenska sekcija. Training se more vršiti te dni samo na velikem nogometnem igrišču in kolikor mogoče na tekašču. — Tajnik.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes, v sredo ob 16. uri trening na dva gola za I. skupino (I. moštvo in rezervo). Točno in vsil! — V petek ob 16. uri trening rezerve v SK Jadranom. — Tedenska razvrstitev treninga je objavljena na oglasni deski. — V nedeljo 7. t. m. igra rezerva v Novem mestu s SK Elanom. — Načelnik.

Prihodnje kolo prvenstvenih tekem 7. t. m. V nedeljo se odigra tretje kolo nogometnih prvenstvenih tekem. Srečajo se Primorje in Slovan ter Hermes in Jadran. Ilirija je v nedeljo prosta in igra predvidoma v Celju.

TEKME V SPLITU Z ANGLEŽI

Hajduk : Pick Navia 4 : 1.

V Splitu se nahaja že dalj časa angleška mornarica. Proti posameznim reprezentancam je Hajduk prošle dni dosegel lepe rezultate. V nedeljo je pa porazil reprezentanco eskadre; Angleži so predvedli lepo igro, vendar je Hajduk sigurno zmagal.

Veslaške tekme.

K veslaškim tekam so se prijavila moštva splitskega »Gusarja« in šibenške »Krke«. »Gusar« je odnesel štiri zmage, dve pa »Krka«. Prisostvovalo je tekam veliko število gledalcev.

Sportni dogodki

Ruski nogometaši so prišli v Prednjo Evropo, pred njimi je šel dober sloves. Sami zastavni mladi ljudje, vztrajni in vitki. Igrajo pa samo z delavci; z »meščanskimi« nogometaši menda ne smejo igrati, jim je gotovo prepovedano. Proti Avstrijem oziroma Dunajčanom so igrali Rusi 2 : 0, proti Stajercem pa 2 : 2; številke ne kažejo pravega razmerja, Rusi so bili dosti boljši. — Po dobro uspešnih tekmah proti Danski in Norveški so igrali Nemci še proti Švedom, pa niso imeli sreče in so izgubili 0 : 2; v Stockholmu je bilo to, 20.000 gledalcev je igro gledalo, med njimi tudi kralj; kar se razume samoobsebi. — Bastya je prišla prvič v Prago igrati, proti Slaviji, in je odšla nazaj domov z rezultatom 2 : 9. Drug veliki uspeh je dosegla Slavija proti praškemu DFC, 6 : 0! To je tisti DFC, ki je nedavno tako strahotno porazil prvaka Nemčije. — Večna tekmovalka Slavije, Sparta, je igrala proti Viktoriji iz Žiškova 4 : 0. — Na Dunaju so bili rezultati sledeči: Avstria : Wacker 3 : 1, Slovan : BAC 4 : 0, Nicholson : FAC 3 : 1, Admira : Rapid 3 : 2, Sportklub : Vienna 5 : 4, WAC : Hertha 2 : 0; WAC ima 8 točk, Avstria in Vienna po 6 itd. Cricket v Dunaju so šli igrati v Budimpešto proti MTK 3 : 3. Preveč ne smemo od nikogar zahtevati. Nurni v Pragi ni mogel v teku na 3000 m dohiti svojih tekmecev, ki so imeli preveč »napreje«; vsekakor je pa njegov čas 8:44.6 najboljši. Dopade se nam Nemec Bolze; prišel je zadnji na cilj, a ni bil zahteval zase prav nobene ugodnosti. — Nurnmijevi rojaki jadraro menda s polnimi jadrji v tabor profesionalanov, sicer si ne moremo razlagati poročila, da bo El Quafi tekmoval s Stenroosom, Kohlmeineuom in z Ritolo v teku, ki se vrši v Newyorku ali tam neke čez 14 dni. — Dunajski maratonski tek je dobil Čeh Bena v 2:51:48, drugi je bil Krol v 2:52:02; pri tako dolgi razdalji tako majhna razlika! Liverpoolski maratonski tek je dobil Anglež Ferris v rekordnem času 2:33:00. Ne samo maratonski tek, temveč tek okoli sveta je pričel pri brandenburških vratih v Berlinu neki Dzjadek. — Hirschfeld je zmeraj enak: v Pragi krogla 15.30, diskos 43.44. — Umfaher je čimdalje boljši; avstrijski rekord v metanju kopja je dvignil pred par dnevi na 59.80 m. Larva je pretekel 800 m v 1:54.8, Peltzer pa v 1:55.1. — Olimpijca Williama je povabila kanadska vlada, da si skupaj z materjo ogleda na državne stroške vsa kanadska mesta! Vsiljuje se nam primerjanje.

Tenis: Avstria : Švica 13 : 1! — Karel v drugi igri z Richardsom ni imel sreče, bil je premagan. V Ameriki ima smolo. Prvič je igral na nedeljo, kar je tam prepovedano; aretirali so oba igralca, blagajnika, sploh vso družbo; sicer so jih brž izpustili, a so jih za kazno »pokarile«. Kakor pri nas šolske otroke. V drugi igri z Richardsom je imel Karel slabe črevije; med igro se se mu strgali in je igral bos, s čimer seveda ni mogel zmagati.

Kakor vsako leto se je vršila tudi letos na Monmartu (Pariz) avtomobilna »dirka« na 800 m; zmagala tisti, ki porabi največ časa. Nazaj ne sme voziti, ustaviti se ne sme, a vijugate dela lahko, kakršne hoče. Letos je zmagal vso tvrde Buick (izgovori: buj-ik), porabiši za 800 m 35 minut in 23.4 sek.; na uro bi bilo 1.371 km.

Vi se pripravljate na pot?
Ne pozabite, vzeti seboj

Aspirin
tablete

Te so se dobro obnesle pri glavobolu, nervoznosti, utrujenosti, slabosti in drugih težavah, katere povzroči potovanje.

Zahvalite pa vedno originalni znamki »Bayer«, ki se spozna na modro-belo-rdeči varstveni znamki.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 3. okt.: 12: Reproducirana glasba in borzna poročila. — 18: Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec. — 18:30: Prebivalstvo Jugoslavije, predava dr. Valtter Bohinje. 20: Varietetni večer: Operetni nastopi, ga Štefica Poličeva, gg. Drenovec Lojze in Bojko Peček, člani Nar. gledal. 1. Scena in duet (Grofica Marica, Kalman), ga. Poličeva, g. Drenovec; 2. Pesem in scena Styxa (Orfej v podzemlju, Offenbach), g. Peček; 3. Arija Adele (Nepotir, Strauss), ga Poličeva; 4. Korsika duet (Terezina, Strauss), ga Poličeva, g. Peček; 5. Pesem o cigareti (Orlov, Granichstädtin), g. Drenovec; 6. Duet o Medvedu (Orlov, Granichstädtin), ga Poličeva, g. Drenovec; 7. Tovarnarjeva hčerka (Sanson), g. Peček; 8. Helena, Helena duet (Poljska krl, Nedbal), ga Poličeva, g. Peček; 9. Duet iz opere Poljska krl. gg. Drenovec in Peček; 10. Arija Saffi (Cigan baron, Strauss), ga Poličeva; 11. I. Finale opere Orlov, ga Poličeva, gg. Drenovec in Peček. — 21:30: Poročila.

Četrtek, 4. okt.: 12: Reproducirana glasba in borzna poročila. — 18: Laščina, poučuje prof. Ivaz Gruden. — 18:30: Radio-aparati, predava g. Franc Bizjak. — 20: Radio-kvartet, vmesne solo-speve poje ga. Gilda Buccarini Aufarth. Točke: 1. Meyerbeer: Arija paža iz Hugenotov; 2. Verdi: Aria Eleonore iz Trubadurja; 3. Donizetti: Aria Lucije iz opere Lucia di Lammermoor; 4. Puccini: Molltev iz Tosce; 5. Caruso: Angleški valček. — 21:30: Poročila.

Drugi programi

Sreda, 3. oktobra.

Zagreb: 17.30 Lahka glasba, 20 Prenos iz Osijeka: Simfonični koncert glasb. društva Kuháč, Pejačević: Koncertna fantazija za klavir in orkester — Fuchs-Stjepanov: Simfonista — Liszt: Koncert es-dur za klavir in orkester. — Breslau: 20.15 Komorna glasba. — Praga: 19.00 Koncert godbe na pihala. — 21. Pester večer. — Leipzig: 20. Nemške narodne pesmi. — 21.15 »Samum«, enodejanka (Strindberg). — Stuttgart: 18.35 Starejša plesna glasba. — 19.40 Recitacije Hoffmannsthalovih del. — 20.15 »Das Schwarzwaldmädel«, opereta v treh dejanjih (Jessel). — Bern: 17. Orkestralni koncert Chopinovih del. — Frankfurt: 16.35 Starejša plesna glasba. — 19.30 Odločki iz francoske literature. — 20.15 »Schwarzwaldmädel«, opereta iz Stuttgarta. — Brno: 19.00 Koncert. — 20. Poljuden koncert. — 21. Komorna glasba. — Rim: 21. Instrumentalna in vokalna glasba. — Langenberg: 18.05 Opoldanski koncert. — 17.45 Koncert. — 20. Večerna glasba. — 21. Sodobna glasba. — Berlin: 16. Predavanje: Pomen telesne teže pri otrocih. — 17. Zabavna glasba. — 18.10 Predavanje: O gradbi stanovanj. — 20 »Romar iz Mekke«, komična opera. — Dunaj: 11. Kvarletna glasba. — 16. Koncert orkestra. — 20.10 Zabaven večer; nato jazz-band. — München: 16. Komorna glasba. — 19.45 »Velikostvo pleše valčke«, opereta. — Milan: 20.50 Lahka glasba. — Budapest: 17.45 Zabavna orkestralna glasba. — 22.15 Ciganska glasba.

Izpred sodišča

Če student na razjo gre...

Prav za prav ta pesmica ne velja vselej in za vsakogar, ki se poda na kakšno dijaško potovanje, toda za uvod te zgodbe je kot nalašč primerna. Dijak neke ljubljanske gimnazije je dobil v šoli ukor, ker je bil ob neki priliki pozno ponoči zasačen na kraju, kjer bi se kot dijak ne smel nahajati. Fant je zaradi tega menil, da se mora nad tistim, ki mu je ukor povzročil, primerno maščevati. Sumil pa je, da ga je ovidil njemu znan profesor, ki ga ima tudi sicer na piki. Poiskal je torej še tri tovariške-dijake iz drugih ljubljanskih zavodov in vsi štirje so se nekega večera podali do stanovanja tistega profesorja. Spotoma so si nagrabili s kupov primerne kamenja, ki ga mestni delavci sicer uporabljajo za tlakovanje ulic, ter so tako junaško oboroženi prišli ob dveh ponoči do svojega cilja ter takoj pričeli z močno ofenzivo na okna profesorjevega stanovanja. Z granitnimi kockami so profesorju pobili nekaj šip, potem pa so seveda spet odšli svojo pot. Toda stvar ni ostala tako enostavna in je morala vsa četvorica pred sodišče. Tu šele so fantje povedali, kako so tisto nočno potovanje in ofenzivo za pobijanje šip v podrobnem izvršili. Fant, ki jih je najel, se sam ofenzivo ni udeležil, ker se je bal, da ga ne bi kdo spoznal. Pač pa je on stal na straži za oglom in je pazil, da se kdo nepoklicanih ne približa. Oni trije pa so svojo dijaško spretnost in prirojen mrzno do profesorjev sploh v celnem obsegu izvršili. Pobite šipe so dovoljna priča. Poleg šip pa bi bili skoro tudi zadeli malega otroka, ki je spal v sobi. Nesrečo je preprečil samo zastor, ki je kamen zadržal. To je za fante zlasti obtežilo. Pred sodnikom so vse skesano priznali in obžalovali, dočim prizadeti profesor sam tudi ni stavil nikakih odškodninskih zahtev, zato so se dijaki se nekam srečno izmazali. Tisti, ki jih je nagovoril, je bil obsojen na globo 300 Din, ostali trije pa po 150 Din.

Sveta življenje in vrvenje

Nemčija, središče sežiganja mrličev

Propagando za sežiganje mrličev v krščanskih deželah so pred leti uvedli svobodomiselniki krogi, ki so se izpodkopali tla krščanskim običajem tudi na tem področju. Seveda so svoj pravi namen pokrili s plaščem zdravstvenih in raznih drugih razlogov. Imeli so nekaj uspehov in so po mnogih deželah zgradili krematorije. Vendar se pa sežiganje mrličev nikjer ni udomačilo in krematoriji nimajo veliko dela. Edina izjema je Nemčija, kjer sežiganje mrličev izredno hitro narašča. Leta 1918. so v nemških krematorijih sežgali 16.000 mrličev, l. 1927. pa 46.000, pri čemer odpade približno ena tretjina na berlinske krematorije. Le-ti delajo noč in dan in so že l. 1926. sežgali toliko mrličev kakor v vseh 88 krematorijih Severne in Južne Amerike. V Italiji, ki je dala pobudo za sežiganje mrličev, polovica krematorijev počiva; v drugih deželah je napredek čisto neznamenit.

V Nemčiji je propaganda za sežiganje mrličev silna. Letaki, brošure, kino so v njeni službi. Posebno vnoem kažejo v tej službi starokatoliki. Sedaj so se odločno zganili v obrambo grobov prednikov tudi katoličani. Meseca avgusta 1928 se je v Berlinu ustanovil »Odbor za pobijanje sežiganja mrličev v katoliški Nemčiji«. Odbor šteje aktivne in pasivne člane. Na čelu je komisija strokovnjakov — estotov, arheologov, zgodovinarjev, zdravnikov, pravnikov, bogoslovcev, zavarovalnih tehnikov in narodnih gospodarjev, ki bodo vsak s svojega vidika branili krščanski običaj pokopavanja mrličev in skušali izpopolniti pogrebništvo. Odbor bo stopil v stik tudi z drugimi katoliškimi deželami. — Katoliški narodi si pač ne bodo dali vzeti svojih pokopališč, ki so vidna vez ljubezni med živimi in pokojnimi in za tiste, ki so izgubili svoje drage, ljuba in sveta mesta.

znajutenj Poirer in njegovo raketno letalo. Ameriški graditelj letal Maurice Poirer v Kaliforniji, je zgradil raketno letalo, s katerim upa poleteti iz Los Angeles v Newyork v treh urah. Letalo ima tri motorje, ki ga dvignejo od tal, rakete pa mu dajo potem ogromno brzino.

Jetike še ne poznamo prav

Pod pokroviteljstvom Društva narodov zboruje v Rimu konferenca Mednarodne protituberkulozne zveze. Znani francoski raziskovalec Calmette je poročal o svojih najnovejših raziskavanjih, ki so ga dovedla do mnenja, da obstojajo poleg vidnih bacilov, ki povzročajo jetiko, tudi nevidni. Ti bacili so tako silno majhni, da jih tudi najboljši drobnogled ne odkrije. Če bi se ta Calmette-ova domneva izkazala kot resnična, bi to pomenilo, da je nevarnost pred okuženjem z jetiko še vse večja, nego je to znano doslej. Po teh

Dr. Edmund Stinnes, najstarejši sin pok. veleindustrija H. Stinnesa, ki se zaradi sramotne afera svojega mlajšega brata Hugona (ki so ga zaradi goljufij zaprli) izseli v Ameriko, kjer je vstopil v neko čičaško banko kot solastnik.

bacilih bi bilo okuženje možno že v materinem telesu. Razen tega bi mogli te bacile prenašati tudi bolniki, ki nimajo nobenih odprtih jetičnih mest; ti bolniki so doslej veljali kot nenevarni za svojo okolico. Calmette-ovo mnenje so v debati mnogi govorniki pobijali kot zmotno.

Zanimiva so bila poročila, ki ugotavljajo, da jetika v mestih ponehuje — pač zaradi raznih protituberkuloznih zdravstvenih odredb in ustanov — da pa na deželi narašča. Posebno ženske vedno česče bolelejo za jetiko. Zdravstvene oblasti morajo sedaj posebno skrb posvetiti razmeram na deželi.

Sovjetsko protituberkulozno odredbo je uvedla Italija, namreč obvezno zavarovanje proti jetiki. O tem predmetu je poročal na konferenci italijanski minister Martelli. Odredba je v veljavi eno leto ter se je doslej zbralo na zavarovalnih prispevkih 304 milijone lir. Posamezna oseba plača 35 lir letno. Za jetičnike je po italijanskih bolnicah in ljudskih zdraviliščih na razpolago 20.000 postelj.

Konferenca je razpravljala dalje o kirurgičnem zdravljenju pljučne tuberkuloze (pneumotorax), ki se izvrši na ta način, da se delovanje obolele polovice pljuč za nekaj časa ustavi. Po splošnih izkušnjah zdravnikov je to izredno učinkovito sredstvo za pobijanje tuberkuloze, ki je že marsikomu rešilo življenje, ko so ostala neuspešna vsa druga sredstva.

Rimska protituberkulozna konferenca je znova pokazala, da je jetika še vedno eden najnevarnejših sovražnikov človeštva in da je proti njej potrebna največja previdnost in vestnost v izvrševanju zdravstvenih predpisov.

Pošta s »Titanica«?

Na obali pri Swansei so našli steklenico, vsebujočo dve moški fotografiji, pismo in dragoceno iglo za ovratnico. Pismo je datirano na ogromnem potniškem parniku »Titanica«, ki se je potopil 15. aprila 1912, ker je zadel ob ledeno goro; od 3150 potnikov jih je utonilo 1635. Pismo slove: »Zadnji trenotki »Titanica« so tu. Nahajam se s svojim svakom Johnom Williamsom, njegovo ženo in sinom Johnom na krovu ladje, dočim nas je zapustil zadnji rešilni čoln. Godba še vedno igra. Častniki hite sem in tja po krovu. Več potnikov je zblaznelo. Skupina mož je zbrana okoli župnika, ki kleče moli.« Ostali del pisma je nečitljiv.

Opustošenja v San Juanu na otoku Portoricu, kjer je pred kratkim divjal silen tornado. Ves napredek zadnjih let je uničen. Otok šteje 800.000 prebivalcev.

V dveh ~ treh vrstah

Nemško tiskarno porušili. V Sao Leopoldo v Braziliji so dijakci porušili in zažgali tiskarno »Deutsche Post«, ker je list nevšečno pisal o braziljskih razmerah.

Najlepše gledališče na svetu otvorijo 1. decembra t. l. v glavnem mestu Mehike. Z gradbo so začeli že pred 20 leti, a zaradi vednih revolucij in pomanjkanja denarja je delo počasi napredovalo. Gledališče je najrazkošnejše opremljeno; zagrinjalo je sestavljeno iz kristalnih palčic in stane okroglo 8 milijonov dinarjev.

V teku okoli sveta. 1. t. m. je pri Brandenburških vratih v Berlinu startal Franz Dzjadek na Hindenburgov tek okoli sveta.

Žrtve gora. V bližini Halleške planinske kočice na Grosslafatschu so se v nedeljo ponesrečili trije mladi turisti iz Inomosta. Padli so 50 metrov globoko ter so našli vse tri mrtve. — V švicarskih alpah sta prve dni meseca septembra ponesrečila dva turista iz Solnograda, ki jih še niso našli.

Zeppelinu se mudi v Ameriko. »Zeppelin« se odpravlja na 40urni polet preko Šlezije na Vzhodno morje, kjer bo zbiral izkušnje za polet v Ameriko. Odhod v Ameriko hočejo kolikor mogoče pospešiti in se bo vršil odhod najkasneje 7. t. m.

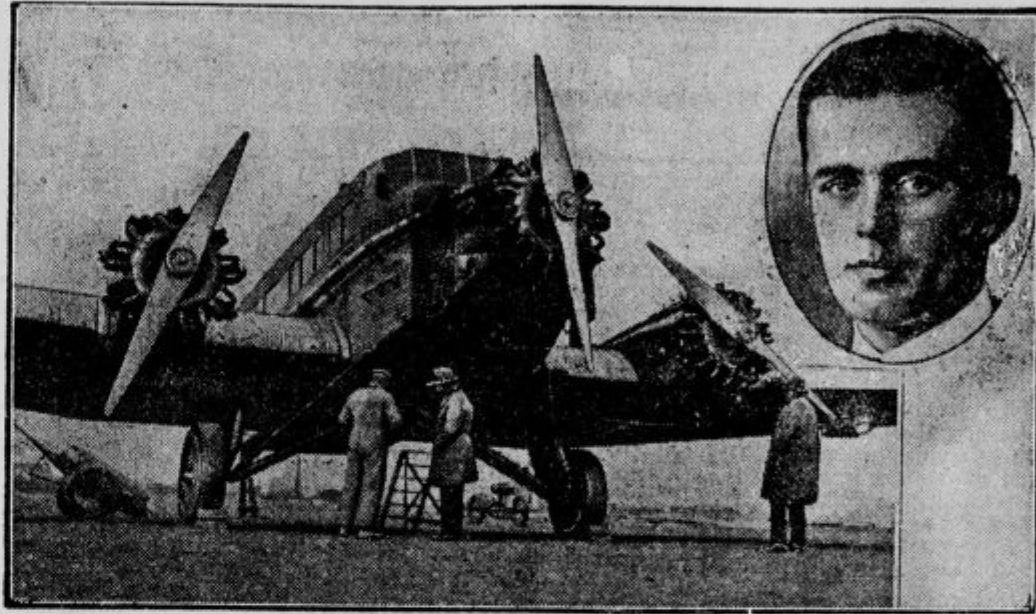
Pokvarjen graški jubilej. Minulo nedeljo so v Gradcu slavili 800letnico štajerske pre-

stolnice. Jubilej je pokvaril štrajk, ki so ga prav ta dan proglasili cestni železnčarji. Ker se nesocialistično delavstvo stavke ne udeležuje, so vzpostavili delni promet, ki so ga izpopolnili z avtobusi in avtomobili. Železniška uprava je štrajkujoče osebje odpustila iz službe. Bilo je več demonstracij in spopadov z delavoljnim delavstvom. Socialisti štrajkajo dalje.

Neprijeten »sorodnik« albanskega kralja. Na vratislavskem kolodvoru so aretirali 22-letnega turškega dijaka Mustafa Said Nazim beja iz Carigrada, ker je izvršil celo vrsto sleparij. Izdajal se je za nečaka albanskega kralja. Dejansko je iz odlične turške družine; oče mu je bil polkovnik in krilni pobočnik Abdul Hamida, a Enver paša je bil njegov stric.

Vihar ob nizozemski obali. Viharno morje je podrlo jez ob Yseri pri Nieuportu ter je voda poplavlila polja. Valovje je porušilo tudi obalo pri Zeebrugge v dolžini 30 metrov.

Novi londonski lordmaior. Minolo soboto je bil v Londonu izvoljen za lordmajorja (župana) sir Kynaston Studd. Novi župan je star 70 let. Njegova žena je ruska princeznja Aleksandra, hči bivšega ceremonijarja na ruskem dvoru, princa Pavla Ljevena. Ob revoluciji je izgubila vse premoženje ter je delovala kot bolniška strežnica v Mezopotaniji. S sirom Studdom se je poročila v Parizu l. 1924.

Tromotorno letalo »Deutschland«, ki je morala na poletu iz Pariza v Berlin zasilon pristati. Komaj so potniki in moštvo izstopili, je v kabino švignil plamen ter je letalo popolnoma zgorelo. Letalo je bilo last Lufthanse; motorji so imeli 1200 PS. — V ovalu kapitan Polte.

Za duha in srce

Fogazzarova tragika

V septemberski štev. »Stimmen der Zeit« osvetljuje Jakob Overmanns S. J. v članku »Tolstoj, Fogazzaro in Ibn al Arabi« Fogazzarovo notranje življenje. Iz njega posnemamo:

Gallarati-Scotti je v svojem »Življenju Antonia Fogazzara« objavil listine, ki odkrivajo globoko tragiko. Fogazzaro je dobil po smrti svojega tasta, grofa Angela-Valmarano, pravico razpolaganja z velikim premoženjem. Nazori, ki si jih je izoblikoval iz nabožnih knjig in zlasti iz svetega Pisma o odgovornosti bogatinov pred Bogom, so mu sedaj povzročala težka očitanja vesti. »Odrčen sem,« je pisal v nekem zaupnem pismu, »od nove posesti čim manj porabiti zase in vse pustiti svoji ženi in otrokom; toda tudi ta sklep se radi različnih obveznosti ne da lahko izvesti.« (Pri tem se nam vsiljuje ostra paralela s starejšim Tolstojem; op. por.) Mogel je častno priznati, da ga podedovano bogastvo »dela žalostnega in da ga duševno tlačijo, in vendar je moral tudi priznati: »Ni res, da bi bil junaški zaničevalec zlata.« — Veliko resnejšo skrb kot radi svojega razmerja do bogastva pa je občutil radi čutne poželjivosti, katere nikdar zlomljena sila je ostala tudi za Tolstega, zlasti po »Kreutzerjevi sonati«, mučna ovira za uresničenje njegovih idealov. Fogazzaro seveda ni stavljal brezmernih zahtev, katerih izpolnitev, kakor priznava Fogazzaro v epilogu h »Kreutzerjevi sonati«, bi od sle razjedeno človeštvo posvetila popolnemu poginu. Fogazzaro je prepričan, da je katoliška cerkev najmodrejša voditeljica k plemeniti pravdnosti. V njegovih dnevnih in pismih naletimo vedno znova na sklep, katoliški nauk o čistosti sprejeti za brezpopojni zakon njegovega življenja in pisateljevanja. Njegove misli naj bi vedno koreninile v Bogu, da bi se mogel naglo odvrtni od vsega nečistega. Slehrni dan hoče ponovljati prošnjo za čisto srce. Njegova vest je tudi tedaj nemirna, če se ne zaveda nobene jasne krivde. Vsako slabo nagnjenje, naj se zdí še tako neznatno, hoče preiskati, da bi nevarnost za svojo dušo še mogoče uničil že v kalici. — Toda resničnost njegovega življenja se je nje-mu samemu zdela, da ni v skladu s temi strogimi nazori. Slabi tvarišči so ga v njegovih dijaških letih pokvarili. Polagoma je zgubil potem tudi svoje katoliško prepričanje, in sedem let je bil brez notranje vere zgolj estetski uživalec cerkvenega bogoslužja. Tudi ko je vero spet našel, je ostalo njegovo življenje po besedah Gallarati-Scottija »neprestano valovanje med duhom in čuti, neprestano dviganje in padanje med nebom in zemljo.« — Fogazzaro je čisto pravilno čutil, da je moral v svojih spisih od njega za resničnega in dobrega spoznanja življenjski ideal visoko ceniti tudi tedaj, če ni sam zase dovolj odločno stremel za njegovim uresničanjem. Njegov duhovni dnevnik dokazuje, da je ostajal za svojimi zahtevami iz slabosti, ne pa iz nepoštenosti. »On spada,« pravi Gallarati-Scotti, »k družini velikih melanholikov, pred katerimi prižiga krščanstvo vse nade bodočnosti, ne da bi jim dalo pokoj sedanosti. On je poslednji katoliški romantik, bolan na bolestiti pobožnosti, toda nepopolno v božjo voljo udanih src in vendar iz notranjega izkustva zaupen s tem, kar večno živi.«

S knjižnjega trga

Mladika, oktobrska številka, prinaša nekaj značilnih slik naše največje slovenske umetnice-slikarice Ivane Kobilice. Med leposlovnimi spisi se nadeja Javno Očvar Marko, med poljudnoznanstvenimi beremo razprave: Slovenska slikarica Ivana Kobilica od K. Dobide, o odmiranju pri živem telesu od dr. Janeza Plečnika, Palme od Cirila Jegliča in Kralj Alkohol od Poljanca. Oddelek Gospodar in gospodinja je kot po navadi izredno poučen.

Marko Bajuk: Mera v slovenski narodni pesmi. Izdala in založila Pevska zveza v Ljubljani 1928. — O tej velepotrebnosti studiji, ki je prva te vrste pri nas, kmalu obširneje. Zaenkrat naglašamo, da je izpolnila v literaturi o našem glasbenem folkloru zelo obširno vrzel.

Vrtec in Angelček. Izšla je 2. številka let. 1928-29. Tudi to številko bodo mladi naročniki in čitatelji sprejeli z velikim veseljem. Starši bodo pa svojim veselim željam otrokom radi ustregli s tem, da jim te lepa mladinska lista naroče. Vrtec (s prilogo Angelček) stane za l. 1928-29 Din 22, Angelček sam Din 8. Uprava je v Ljubljani. Sv. Petra cesta 80.

Vigred, dekliški list, št. 10, prinaša med drugim pretresujoč apel: Koroška umira!, nadejanje biblične povesti Jožef zvesti, ben David in izvirne povesti Anice Lebarjeve Preko vseh ovir, v oddelku za higijeno pa dr. Justin obravnava prevažne Motnje v dekliških menstruacijah. V pomenkih z gospo Selmo je veliko duševnosti.

Kraljestvo božje. Glasilo Apostolstva sv. Cčila in Metoda, št. 6, prinaša misli o novi okrožnici papeža o krščanskem Vzhodu, spomin na Leona XIII., versko izpoved pravoslavne Rusije, opisuje mučeništvo katoliške cerkve v Rusiji ter ruskega slikarja Nesterova; najzanimivejši pa je članek, v katerem izvemo, kako tudi Rusi častijo malo sveto Terezijo. Tako piše o njej glasilo verujočih ruskih emigrantov »Put« v 8. zvezku lanskega letnika: »Sv. Terezika spada med najbolj priljubljene pariške junakinje. Iz vseh izložb se smehljiva njen nedolžni obraz. Na prsi pritiska kriz s katerega se vspajajo rože. S tem se nazorno predstavlja njen izrek: »Po svoji smrti bom na zemljo sipala rože. Moja nebesa bom prežvela v tem, da bom delila dobroto na zemlji.« To je kakor pravičljiva nebeska kraljčina. Tereziko ljubijo vsi preprosto ljubeznivo. O njej pripovedujejo ljubko preproste (naivne) in gniljive čudeže. Njen oltar v katoliških cerkvah lahko že od daleč spoznamo: kip sv. Terezike je vedno obdan od cvetic in pred njim so v molitev zatopljeni verniki. Treba je bilo celih rodov ljudi, hrepenceh po čistosti, da so mogli tega otroka dvigniti tako visoko na zemljo. Čistost te duše, ki je bila po premagovanju nekoliko rodov očiščena zemskega prahu, se nam zdi nadčloveška. Ta deklica, ki je še nedavno hodila po isti zemlji kakor mi, se nam zdi kakor angel in kako naravno je, če gledamo njen kip ves v cvetlicah... In vendar je Terezika po svoji skromnosti in ponižnosti nam tako blizu tako umevna in podobna, da se nam pot k večni Dobroti predstavlja kot lahka, vsem dostopna stezica. — Zelo bogat je Razgled po svetu.

Gospodarstvo

Trgovsko pismo

Pri nas posvečamo vse premalo pozornosti zunanji obliki trgovskega pisma, dočim je to v Ameriki vse drugače. Toda vsako trgovsko pismo omogoča sklepe o osebnosti tistega, ki piše; če ne poznamo drugeče firme, jo ocenimo po njenem pismu marsikaj tako slabo, kakor v resnici ne zasluži. Zato podajamo par nasvetov, kako naj izgledajo trgovska pisma:

1. Piši naslov in adresno točno. Ne delaj nepravilne poštam. Oziraj se na to, kaj zahtevajo tvrdke, s katerimi si v korespondenci, v svojem naslovu (recimo, da zahtevajo označbo dotičnega oddelka, h kateremu spada pismo: razumeti je treba, da se s tem odzveva tvrdki izredno mnogo dela, ki bi ji sicer nastalo).

2. Pisma morajo imeti tudi desni rob, da so torej uravnotežena, da je torej na levi strani toliko prostora, kakor na desni. Tudi ne izpisuj te pisem ravno do konca vrste, ker to izgleda, da ste skopuh in da vam gre tudi za to, da spravite dve črki več v dotično vrsto.

3. Vrstice morajo biti enako dolge in zato se nikar ne boj delitev. Če hočeš spraviti še celo besedo v dotično vrsto, potem se ti lahko zgodi, da moraš pisati čez pismo. Predolga vrstica moti lep vtis pisma.

4. Naj ne bo celo pismo en sam odstavek. Če delaš odstavke, je tvoje pismo pregledno in tudi vsebinsko bolj zanimivo, ker ne utruja preveč čitalca.

5. Dobro je, če med posameznimi odstavki izpustiš vrstico, da pride na ta način vsak odstavek bolj do veljave.

6. Dobro je, če važne stavke ali besede pišeš z velikimi črkami, da tako že na zunaj opozoriš na najvažnejše in omogočiš lep pregled, za kar ti bodo hvaležni tvoji korespondenti.

7. Pismu se ne sme nikdar poznati, da je pisalni stroj bil nečist. Seveda je treba stroj večkrat očistiti, kakor tudi skraćitki črke.

8. Nikdar ni treba uporabljati predolgo travkov. Star trak naredi pismo mrtvo in grdo.

9. Če se vrine kaka napaka ene same črke, se je treba pač potruditi in jo zradirati, poteti bele udariti novo črko.

10. V Ameriki je poleg tega še navada, da se pismo podpiše čitljivo, če pa se ne podpiše čitljivo, zahteva vljudnost, da se izpiše ime ali pod pismom ali pa v levem spodnjem koncu pisma.

DRŽAVNE FINANCE

V mesecu maju t. l. so znašali drž. dohodki za preteklo proračunsko leto 1927-28 35,8 milj. Din (aprila 101,8), skupno 137,6 milijon. Din, odnosno prištevisi še rezultat čelga leta 10.909,7 milj. Din. Izdatki so znašali v maju 189,2 (v aprilu 254,8), skupaj 443,0 milj. Din, oz. 10.957,2 milj. Din. Tako znaša deficit v naših državnih finančah 47,5 milj. Din in se bo v teku meseca junija, ko pridejo še novi dohodki in izdatki za račun bud. leta 1927/28 gotovo še povečal. Proračun dohodkov je znašal 10.909,7, izdatkov pa 12.383,4 milj. Iz objavljenih podatkov je razvidno, da so železnice imele 1.974,6 milj. dohodkov, izdatkov pa 2.252,3, torej deficita 277,7 milj. Din, nad četrt milijarde. Od lanskega dolarskega posojila v znesku 267,4 milj. Din je bilo do 1. junija t. l. porabljenih 96 milj. Din; za to razliko se pravzaprav poveča deficit v državnih finančah, ker moramo posojilo šteti med izredna sredstva. Znaša torej skupno 218,9 milj. Din in za celo leto ga je ceniti približno na četrt milijarde dinarjev.

SRBSKO ZADRUŽNISTVO

Glavni savez srpskih zemljoradniških zadruga v Beogradu, iz letnega poročila za leto 1927. posnemamo, da je zveza imela koncem leta 1927 članic, od katerih odpade 1528 na predvojno Srbijo, 208 na

Hrvatsko in Slavonijo, 208 na Vojvodino in 38 na Dalmacijo. Od vseh zadrug je 1183 kreditnih, 728 nabavnih, 26 pa mlekarstvih. Ostale vrste so zastopane le po par zadrugah. Glede poslovanja zadrug ni lahko dobiti točnega pregleda, ker je komaj polovica zadrug poslala svoje računске zaključke. Od 1183 kreditnih jih je poročalo samo 620. Teh 620 zadrug je imelo skupaj 40.586 članov. Veota njih pasiv je znašala 81 mil. Din in se razdeli: deleži 25 mil., rezerve 9 mil., hranilne vloge 37 mil. in izposojila pa 10 mil. Din. Nabavne zadrug, od katerih jih je 401 poročala, so imele 38.964 članov. Pasiva znašajo 23 mil. Na rezerve odpade 4 mil., na deleže 6 mil., na hranilne vloge 10 mil., ostali 3 mil. pa odpadejo na izposojila in na za razdelitev določeni prihranki. — 1044 zadrug, ki so poslale poslovna poročila, je imelo skupaj 83.315 organiziranih članov. Po poklicu je 78.347 kmetovalcev, 2210 obrtnikov, 248 duhovnikov in 513 učiteljev, 1897 jih pa pripada različnim poklicem.

Sredstva, s katerimi dela zveza, so neznatna za njen obseg. Skupna vsota pasiv znaša 40 milj. Din, od teh je 11 mil. hranilnih vlog, 13 mil. znašajo izposojila, 2,2 mil. so deleži, ostalo so različni rezervni skladi.

Lansko leto se je zveza nahajala v težkem položaju, ker je morala izplačati mnogo hranilnih vlog, kar je bila posledica notranjih sporov, ki so prišli do izraza v volitvi dveh uprav in odcepitvi prečasnih zadrug.

Tekom leta 1927. je zveza nabavila, brez podružnic v Novem Sadu, Zagrebu in Krlinu, za 4 mil. kmetijskih potrebščin. Zveza ima tudi dve vzorni posesti, čijih uspehi za lansko leto vsled nepopolnih vremenskih prilik niso bili ugodni. Letošnji obilni zbor zveze, ki ga sklicuje stara uprava, se bo vršil 28. in 29. t. m. v Čačku.

RAZSTAVA SADJA

Na Ljubljanskem velesejmu se vrši od 7. do 14. t. m. Razstavljeno bo prvovrstno izbrano zimsko sadje, predvsem jabolka. Jabolka so za nas najvažnejša in tudi najbolj trpežna za shranjevanje preko zime. Teško je družini, kjer preko zime ni doma dovolj sadja, bodisi v tej ali oni obliki. Veselje je pa tam, zlasti za otroke, kjer je sadje pravilno shranjeno za zimo. Izredno praktični za shranjevanje sadja preko zime so takozvani ameriški zaboji, ki tehtajo 20—25 kg sadja, zlasti če je sadje v njih zavito v svilen papir. Ti zaboji so bili razstavljeni lansko in letošnje leto na Kmetijski razstavi. Ljudje so se jih radi posluževali. Na tej razstavi sadja na Ljubljanskem velesejmu bodo jabolka občinstvu na razpolago v takih zabojih.

Velesejem v Bruslju se vrši od 10. do 24. apr. 1929. Interesanti bodo mogli dobiti vse tozadevne informacije tudi pri belgijskem konzulatu v Ljubljani.

Konferenca ravnateljev trgovskih akademij se je vršila te dni v Beogradu. Obiskali so tudi trgovskega ministra in mu obrazložili svoje želje.

Menopelski dohodki so znašali v juliju 202 (proračun 199,6) milijonov Din; od 1. aprila do 31. julija skupaj so dali 777,6 (proračun 798,5) milijonov Din, torej 20,9 milj. manj kot je bil proračun.

Pravilnik za nagrade dela pooblaščenih inženjerjev in arhitektov je sestavila glavna uprava inž. zbornica in ga je objavila v »Službenih novinah«.

Borza

2. oktobra 1928.

DENAR

Tudi današnji devizni promet je bil znaten. Tečaj izkazuje lahko tendenco k nazadovanju. Privatno blago je bilo zaključeno samo v devizi Newyork, ostalo pa je dala Narodna banka (skupaj nad dva milj. Din).

Zagreb. Berlin 1355.50—1358.50, Curih 1094.10 do 1097.10, Dunaj 800.14—803.14, London 275.71 do 276.51, Newyork 56.829—57.029, Pariz 221.60 do 223.60, Praga 168.37—169.17, Trst 296.355—298.355.

Beograd. Berlin 13.1555—13.5850, Budimpešta 99.90—99.994, Curih 10.9410—10.9710, Dunaj 8.0014 do 8.0814, London 27.571—27.651, Newyork 56.83 do 57.03, Pariz 22.162—22.361, Praga 16.737—16.917, Trst 29.656—29.856.

Curih. Beograd 9.12875, Berlin 123.78, Budimpešta 90.50, Bukarešt 3.155, Dunaj 73.13, London

25.19, Newyork 519.50, Pariz 20.31, Praga 15.305, Trst 27.14, Sofija 3.74, Varšava 56.20.

Dunaj. — Devize: Beograd 12.485. — Valute: dinar 12.45.

Trst. Zagreb 33.61—33.63, London 92.78 do 92.80, Pariz 74.75—74.85, Newyork 19.08—19.09, Curih 36.849—36.860.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

2. oktobra 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. l. X.
Amsterdam	—	2283.75	—	2283.—
Berlin	1355.50	1358.50	1357.—	1357.25
Bruseli	—	791.24	—	—
Budimpešta	—	992.44	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	800.14	803.14	801.64	801.62
London	275.71	276.51	276.11	276.13
Newyork	56.83	57.03	56.93	56.935
Pariz	—	222.45	—	—
Praga	168.37	169.17	168.77	168.77
Trst	297.40	297.55	—	297.45

VREDNOSTNI PAPIRJI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kred. 128 den., Kred. zavod 175 den., Vevče 105 den., Ruše 265—285, Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

Zagreb. — vojna škoda ar. 438—438.50, kasa 437.50—438.50, termini: 10. 441—443, 11. 445, 12. 448—448.50, 7 odst. inv. pos. 85.50—86 (88.75), agrari 55.50—55.75 (55.50), Hipo 53—59, Poljo 17.50 do 19, Kred. 88, Jugo 88—88.50, Lj. Kr. 126—130, Medjun. 57.50, Nar. 6900—7050, Prašted. 920 do 925, Srpska 151—152, Zem. 130—140, Etno 160 do 180, Obrt. 38—39, Kat. 35, Gutmann 185—252, Slavonija 350—450, Sleveks 100—102, Danica 110, Šešerana 475—485, Drava 560—600, Brog. vag. 80 do 87, Union 260, Isis 30, Ragusea 470—480, Trbovlje 460—470, Vevče 109—111, Nar. šum. 16, Piv. Sar. 300, Mlin. 19.50.

Beograd. Narodna banka 439.50, vojna odškodnina 437—438, 10. 440—441.50, 12. 448.50—449, 7% inv. pos. 85.25—85.50, agrari 55—56.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 85.25, Živno 120, Hipo 7.10, Alpine 44, Trbovlje 57.75, Gutmann 23, Mundus 175.

Žitni trg

Radi slabih poti so dovozi pšenice na baški žitni trg popolnoma ponehali in blago se le sporadično ponuja. Cena je ostala kolikor za baško kakor za sremsko pšenico 250 Din nakl. postaja. Srbijanski mlini še vedno iščejo blago, katerega je malo na trgu, radi česar plačujejo tudi za sremsko pšenico nesorazmerno visoke cene. Trgovci so začeli ponujati in špekulativne namene v veliki meri blago na termine. Laplaska koruza je danes notirala 250 Postojna trs. Vsi ostali proizvodi so evrsti. Zanimanje za pšenico in koruzo v Sloveniji je nekoliko živahnije.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki. (Vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dobava prompt.) Pšenica baška 78—80 kg. 2% 290—292.50, za okt. 295—297.50, za nov. 302.50—305, moka 0 g 430—435, koruza 347.50 do 350, ameriška 310—312.50, ajda 300—305, oves 275—280, ječmen 305—307.50, rž 295—297.50. — Zaključek dva in pol vagona koruze. — Tendence evrsti.

Novi Sad. — Pšenica: bč. 245—247.50, grbč. 247.50—250, bč. post. 245—247.50, bn. 240—242.50, sr. 245—247.50. Oves: 240—242.50. Ječmen: 245 do 250, pol. 280—290. Seno: bos. post. 102.50—105, bč. post. 115—117.50. Moka: 00 gg 850—860, št. 2 330 do 340, št. 5 310—320, št. 6 265—275, št. 8 200—210. Otrobi: bn. 180—185. — Promet: 60 vag. pšenice, 20 koruze, 2 ovs, 2 moke, 6 otrobov.

Les

Na Ljubljanski borzi je bilo danes zaključenih deset vagonov bukovih plohov. Tendence je neizpremenjena.

V nekih zagrebških krogih se je uvedla akcija za preprečev izvoza prago, čemur se protivi vsa lesna industrija. Potrebo naše države na pragojih računajo na 900.000 komadov letno, produkcija pa znaša 1,8—2 milj. komadov.

Pri zadnjih licitacijah so bile cene za 2,50 m pragove 51.90—62 Din; Madjarska plača za pragove 2,50 m 15 × 25 Din 66—68 fko meja, Italija za 2,60 m 14 × 24 Din 61.50 fko Postojna ali Reka, Nemčija za 2,60 m 16 × 26 Din 95, Holandija 2,60 m 16 × 26 Din 24 fko Hamburg ali Rotterdam. Pre-

vozni stroški od naših pristanišč do teh pristanišč znašajo 80—82 Din. Bosenske cene so nižje kakor hrvatske za 4—6 Din.

Sadje

Na ljubljanskem trgu so sedaj nadrobne cene za sadje (kg v Din): luks. jabolka 8, I. 6, II. 4, III. 3, luks. hruške 10, I. 8, II. 6, III. 3, ena limona 2—3, rožiči 8, mandeljni 52—70, orehi 10, luščeni 32, češnje 4—6, grozdje 8—14, liter brusnic 12—18 Din.

Tržne cene v Ljubljani

Začetkom tega meseca so bile na ljubljanskem trgu naslednje cene: meso: gov. v mesnicah I. 17, II. 15; tel. I. 20—22.50, II. 18—20; praš. I. 25, II. 20—22, slanina 26—28, mast 30—34, gnjat 30—35, klobase suhe kr. kg 50, prekal. slanina 28—30; perutnina: piščanec 10—35, kokoš 28—30, gos 40—80, zajec 10—20; ribe: karp kg 25—30, ščuke 30—35, postrvi 60—80, klin 20, mrena 15—20, pečenke 10; — mleko I 2.50—3, maslo sir. 36—40, čajno 45—50, sir 28—32, jaje 1.25—1.75, kruh: bel kg 5.50, črni 4.50, ržen 4.50, moka 0 5, 2 4.75, 4 4.50, 6 4 Din, kaša 5.50—6, ps. zdrob 6—7, ajdova moka 6—9, ržena 4.50—5; kava Santos 40—48, Rio 32—40, praž. 50—100, sladkor krist. 14, kocke 16, primes kavina 18, riž 8—10, olje 17—19, kis 2.50, vinski 4.50, sol morska 2.50, kamena 2.75, petrolej I 7, testenine 7—10, lug 3.75, čaj 80; kurivo: 50 kg premoga 30, tona 440, m³ trdih drv 160, mehka 60—75; zelenjava: ajserica 4—5, endivija 4—5, radič 2—3, zelje 1—1.50, rdeče 3—4, kisló 5, ohrovt 2—2.50, karfijska 10—12, kolerabe 2—3, špinaca 4—5, paradižniki 6—7, kumare 1—1.50, fižol v stročju 5—6, čebula 4, repa 1—1.50, kislá 4, krompir 1.50—2, korenje 1—3, peteršilj 5, zelena 5, zel. paprika 6—7.

Vino. Suša je vinogradom v Dalmaciji zelo škodovala, zlasti mladim. Trgatev se je začela koncem pre. meseca. Računajo na donos 600.000 hl, torej več kakor lani; k temu pa je pripomniti, da je bilo lani slabo leto. Prvi mošti so imeli 16—18 odstotkov sladkorja. Cene so: na otokih severne Dalmacije, hektoliter mošta belega 800, črnega 250, v okolici Šibenika črni 200—210, bel 250—260, v okolici Kaštela belo grozdje 250; v drugih krajih 2 Din kilogram. Trgovina ni živa. Prvi mošti so bili kupljeni in izvoženi večinoma v Slovenijo in Hrvatsko. Od starega vina je preostalo ca 20.000 hl opola. Cena zanj je po kraju in vrsti 35—38 Din po vol. % alkohola, vendar zanj ni povpraševanja.

Najboljše kolo Gritznor

vam priporočamo po znižani ceni ter najbolj

Dubied

pietilni stroj samo pri

Josip Petelinc

Ljubljana

Ob vodi poleg Prešernovega spomenika — Telefon 2915.

20 dobrih zidarjev in 10 dobrih tesarjev

se sprejme. — K. Jexernik, stavbno podjetje, Celje, Prešernova ulica 5/II.

Kupujemo

proti takojšnjemu plačilu

gozdne parcele, bukovje in hrastove hlode kakor vsako množino suhih hrastovih in bukovih drv.

Ponudbe z navedbo cene in količine na

V. Braz, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2

Vsévold Ivánov:

Povratak Buddhe

(Povest.)

UVOD.

Vsévold Ivánov je član I. 1921. v Petrogradu ustanovljenega krožka mladih pisateljev »Serapionovi bratje«. Revolucija je na glavo postavila predvojno življenje. Revolucijski pisatelji hočejo oblikovati vsakdanjo fantastiko. Odtod izvira njih zanimanje za klasične romantizma, pred vsem za E. T. A. Hofmana (1777—1822). Iz njegove povesti »Mučenik Serapione« so si izposodili ime in geslo: razodetje globoke dozdevnosti t. zv. »resničnega življenja«. Neverjetni dogodki so povzročili pomenjanje napetega pustolovskega romana, oblike, katere ni poprej gojila ruska literatura, dočim ima v Evropi veliko zastopnikov: R. Stevensona, R. Haggarda, C. Farrera, J. Londona in druge. — Jezikovno sta največ vplivala na Serapione zdaj živeči A. Remizov (rojen 1877, biva v Parizu kot emigrant) in N. Ljeskov (1837—1895). — Nova ruska proza hoče biti ritmično ubrana in ne mara, da bi ovirala psihološka vsebina zunanje pripovedne tehnike. Ta zahteva se sklada z duhom sedanje konstruktivne umetnosti. Serapioni povdarjajo, da se je učil tudi Lev Tolstoj pri Stendhalu, Čehov pri Maupassantu itd. Sicer ostane Hofmanov beg pred življenjem (zu viel Wirklichkeit) nedosegljiv ideal. Vstvarjanje mladih (kakih 25—30 let starih) pisateljev nosi pečat prestanih grozot. Pišejo z 90-letnimi črnolomci. »Povratak Buddhe« je pretresljiva povest iz strašnih revolucijskih let, v kateri doseže rezki in skopi pisateljev jezik izredno izrazitost. Od kraja komično nasprotje med besnohitečo revolucijo in starinsko kitajsko filozofijo se zaostri do krute tragičnosti. Profesor Safonov, žrtev lastne neumljivosti, nima mesta v novi, surovi Rusiji in 300 letni Buddha umira z njim vred kakor simbol uničene kulture.

K dejanju povesti je še pripomniti, da se je vršila I. 1919 na Sibirskem vojna med boljševiki in Kolčakovovo belo vlado. Radi tega je zapustil profesor v Irkutsku Sibirsko veliko železnico in odpoval po drugi, južni progi v Semipalatinsk. Stori se s tem velik ovinek, in bi moral narediti Buddha skoro pet tisoč kilometrov do svoje domovine. »Velika skrivnostna in bogata Mongolija« (kakor jo imenuje F. Ossendowski) je zdaj torišče trditih bojev. Kakor poprej carska vlada, podpirajo tudi Sovjeti sedanjo »Mongolsko neodvisno narodno republiko« v njenem boju za samostojnost zoper Kitajce.

Kitajski filozofi, katere citira avtor, so Konfucijevi prišlasi. Tibetški in mongolski lamaisti izpovedujejo buddhistične nauke, a častijo tudi Konfucija. Prevaljelec.

I. poglavje. Zgodba o pomivanju posode in Dava-Dorčijevo pripovedovanje o tem, kako se je tristoletni zbudil Sidarta Gautama, ki ga zovejo Buddha.

En sam Buddha se je prikazal v nebroj oblikah in v vsaki teh nebroj oblik se prikaže en sam Buddha. — (Kamen, ki je postavljen blizu Pekinga I. 1325. 16. dneva 3. June).

Kotliček je treba poriniti bližje k cevi, drva pa morajo biti bolj oddaljena od sten: takrat švigne plamen kvišku, pokrov peči se hitreje razbela, — krompir se skuha v 16 minutah in pol. Jesti ga je treba takoj, če mogoče v oblikih, in v vroči vodi je treba umiti najprej roke, potem posodo.

Danes profesorju ne puste umivati posode. Vtaknil je že prste in celo polovico dlani v kotel, drgnil si nohte, — zvoni.

»Počakajte!« kriči profesor. Vtakne dlani še globlje, vzame pest peska in močno drgne po dnu krožnika. Zopet zvoni.

Professor Safonov boči redke obrvi: »Saj vendar nisem zdravnik?... Pomiti moram vendar posodo, da ne bo vnovič treba kuriti buržujke.« Čakajte, državljani!

V profesorjevem želodecu je prijetna vročina od krompirja, roke so v mehki topli vodi. Potrese si nekoliko peska na dlan ter drgne bok in notranjost sinje kozice. Na duri trkajo z nečim trdim. Lačen človek ne more trkati tako dolgo in vztrajno. Profesor je vznemirjen.

Pokrije se s kučmo in vzame z divana plašč. Tik zapaha govori v temo, v tla:

»Šele predvčerajšnjim... pa tudi včeraj!... oprostite, pozabil sem, — sem imel hišno preiskavo. Ali imate pismeno povelje?«

¹ V hudih letih meščanske vojne se je po večini razdelil zmrzel krompir.

² Železna pečica, ki je nadomestila druge radi pomankanja kurjave.

Za vrati odgovarja nekdo brez naglice, toda glasno:

»Potrebujem profesorja Vitalija Vitaljeviča Safonova v osebni zadevi.«

»Tako!«

Professor obleče plašč, si stisne ovrtnik s prsti in odrine zapah.

»Zdravnik je eno nadstropje višje, jaz...«

»Jaz potrebujem vas!«

Človek v vojaškem plašču in kapi (leta 1918. je cela Rusija nosila vojaško obleko, Rusija se je bojevala) gre hitro skozi predsobo v profesorjev kabinet.

Professor ga hoče dohiteti in naglo govori:

»V trenutku lahko vse slišim in razumem, sem že vaju. Če hočete ponuditi krompir ali moko, govorite! Lahko odložite plašč, peč držite toploto štirideset minut. Tekom teh minut z nikomer ne govorim. Slecem plašč, čitam ali pišem. Sedite.«

Professor vzame kozico. Tudi vojak stopi h kozici.

»Poslušam vas, državljani.«

Nenadoma rahlo odrine človek v vojaškem plašču profesorja stran in vtakne roko v kotliček.

»A, tam ni več krompirja, sem ga pojedel. Zdej pomivam posodo, državljani vojak.«

»Dovolite, jaz sem bolj vaju.«

Človek si razgrne plašč, očividno zato, da pride več toplote do telesa. Hitro vzame kozico.

»Jaz se zovem, državljani profesor, Dava-Dorčič, sem iz ajmaka Tušutu-Khan.«

»Ste Mongol?

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglaš nad 9 vrstic se računa višje. Za oglaš strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon številka 2328.

Službo dobe

Sprejem učenko

poštenih staršev z dobri mi spričevali ljudske in vsaj dve leti meščanske šole. Prednost imajo zdrave in poštene. Nastop takoj. Franc Pirkovič, trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov, Ribnica, Dolenjsko.

Vajenka

pridna in poštena, s primerno šol. izobrazbo ter močna, se sprejme v trgovino z mešan. blagom. Nastop s 15. okt. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe je poslati na naslov: A. Bregar, Rimske toplice.

Pletilke

izurjenih, deset, sprejme takoj za stalno. — Ciril Vajt, Kranj.

Mesar. pomočnika

dobrega, rabim za izdelavo raznih klobas. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 9539.

Iščem

ključavničarskega pomočnika z večletno prakso, ki je vešč tudi v striženju. Fiksni pogoji se zve do osebo ali pismeno pri Josipu Turku v Toplicah pri Zagorju ob Savi.

Učenca

14 let starega, pridnega, močnega, poštenih kmetičkih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, ki je dober računar, išče trgovino mešan. blaga na deželi. Lastnoročno pisanje ponudbe direktno na upravo »Slovenca« pod št. 9516.

Sluga

za eno do dve uri dnevno se išče. »Naša Sloga«, Poljanski nasip 10.

3 mizar. pomočnike se takoj sprejme. Naslov v upravi pod št. 9548.

Službe iščejo

Mesto učenke

išče deklica, stara 14 let, s 6 razr. osn. šole, v manufakturni trgovini na deželi. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 9500.

Šivilja

dobro izurjena, želi mesto po hišah. Naslov pove uprava lista pod 9526.

Dobra gospodinja

srednjih let išče mesto na deželo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9509.

Organist-krojač

samski, išče mesto. Ponudbe na upravo lista pod »Organist«.

Knjigovodstvo

in vse poleg spadajoče posle prevzema knjigovodja-sodni izvedenec zelo poceni. Ponudbe na upravo lista pod »Sodni izvedenec« št. 9536.

Vnajem

V najem

se vzame takoj v bližnji okolici Kranja pritična hiša s 3 do 4 sobami, kuhinjo, shrambo, lahko nekaj vrta zraven. Cenj. ponudbe na Mimi Pečnik, Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano.

Zasluzek

Upraviteljstvo hiš

(posestev) v mestu ali okolici, prevzame državni uradnik v Ljubljani. Ponudbe na upravo lista pod »Zmožnost« št. 9537.

»Dober zaslužek«

Iščejo se agenti (ice) iz cele Slovenije za razprodajo vrednostnih predmetov, z malo kavcijo. — Mesečna plača 1500 Din in 10 odst. provizije. Javiti se pri Josipu Grah, Maribor, Vodnikov trg 3.

Dijaki

Dijaka

sprejem v vso oskrbo. Naslov se izve v upravi lista pod št. 9521.

Stanovanja

Stanovanje

1 sobe in kuhinje oddam s 15. oktobrom ali po dogovoru. Naslov v pisarni Singer strojev, Sv. Petra cesta št. 24.

Manjše stanovanje

oziroma sobo s štedilnikom na Glincah ali v bližini, iščem. Ponudbe: Kino »Slavija«, Vič.

Posestva

Gostilniško hišo

dobrodocho, sredi Ljubljane, proda za 220.000 dinarjev posredovalnica Zagorski, Ljubljana, M. klošičeva cesta 14.

Pouk

Metoda Berlitz

Pouk francoščine, angleščine, italijanščine itd. po profesor... dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edino v svoji materinščini. — Prijave samo v višji drž. realki (Vegova ulica), pritličje, I. A razred.

Novost

Krojenje oblek in damskega perila za dame, gospodične, ki nimajo časa čez dan, je pričetek večernega pouka 8. oktobra. Plačljivo v obrokih po 200 Din. Vpisovanje je dnevno ali večerno od 6—8. Izdelava krojev. Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg št. 19.

Prodamo

Kočije

in druge vozove ter: konjske opreme — prodamo vsled nabave avtomobila. — Tozadevno se izve v vinski trgovini Bolafio, Ljubljana.

Salongarnitura

z okroglo mizo (antik), stare slike in razno drugo pohištvo, se zaradi selitve iz Ljubljane ugodno proda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9523.

Puhasto perje

kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozovič, kem. čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Okrasne letvice

za oprave Vam najceneje nudi izdelovalnica Ivan Dovžan, Ljubljana VII. — Zahtevajte vzorce in cenike!

Postelja z vložkom

umivalna in druge mize, ogledalo, se proda. Ogledati od 9—17: Maribor, Gajeva 4.

Kupimo

Dinamo stroj

dobro ohranjen, od 5 do 40 konjskih sil, tudi z akumulatorjem, kupim. — Franc Šmon, posestnik žage, Rodica, Domžale.

Trgovsko opravo

staro, kupim. — Ponudbe na upravo pod »Nizka cena«.

Obri

Vežilja

za strojno vezenje se priporoča. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9528.

Boljša šivilja

se cenj. damam priporoča. Izvršuje plašče od 100 Din dalje. Naslov v upravi Slovenca pod št. 9527.

Vsak petek

sveže

morske ribe

Ant. Stacul

Ljubljana, Šelenburgova ulica 4.

Vijoline

kitare, citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Mušiču Paviljon za dramskim gledališčem. Prepričajte se!

Volna in bombaž

za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Zidovska 4.

Tapetnik

Oskar Wistan, Maribor, Koroševa ul. 4, se priporoča cenjenemu občinstvu. Gre tudi na dom.

Razno

Darujte

Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova ulica št. 121

Ako želite imeti po zimi,

kovsa narava spi, lep cvet, kupite holand. čebulice, hijacinte, narcise, tulipane, irise, krokuse in anemone.

Sever & Komp.

Ljubljana, Wolfova ul. 12

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov, dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga

V. SCAGNETTI

v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

Jetiko

ozdravi tudi pozimi strokovnjak (strokovne knjige) dr. Pečnik, zavod Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina.

Parkete hrastove in bukove hrastov rezan les in parjeno bukovo

prodaja najugodnejše

Ivan Šiška

tovarna parket in parne žage Ljubljana - Metelkova ulica 4. Telefon 2244.

Kupuje vedno in vsako količino hrastovih hlodov, hrastovih desk 27 mm in hrastove frize.

Inserirajte v „Slovenca!“

PUH - PERJE

R. MIKLAUC LJUBLJANA

Bukove hlode lupi

za industrijsko uporabo domača trdka v vsaki množini. Zahteva se lepa, zdrava, ravna, okrogla in negrčava kvaliteta brez ali z malo rudečega srca. Ev. pride v poštev tudi nakup stoječega lesa. Plačilo v gotovini takoj po prevzemu, dobava od oktobra 1928 do marca 1929. Ponudbe z natančno navedbo množine, kvalitete in na katero postajo se les postavi, naj se naslovijo na upravnštvo »Slovenca« pod št. 9519/20.

št. 814/28.

9490

Razpis

V smislu odloka oblastnega odbora mariborske oblasti v Mariboru, št. 12.915/28 od 10. septembra 1928, razpisuje podpisano ravnateljstvo zdravilišča v Rogški Slatini v zakupno oddajo sledeče restavracije, trgov. in obrt. prostore zdravilišča:

1. Glavna restavracija in kavarna v Zdraviliškem domu.
2. Restavracija v Aleksandrovi domu.
3. Lokal za modno trgovino v paviljonu zraven kritega šetališča.
4. Lokal za delikatesno trgovino v istem paviljonu.
5. Prostori za bančno poslovalnico.
6. Brivnica in damski salon v Zagrebškem domu.
7. Dva trgovska lokala v Tržaškem domu.

Od navedenih restavracij in lokalov se ima ponudba glasiti: Ad 1.: za restavracijo z delnim inventarjem in kavarno orez inventarja skupaj in ločeno za vsak obrat posebej. — Ad 2.: z delnim inventarjem. — Ad 3.: z delnim inventarjem. — Ad 4.: brez inventarja. — Ad 5.: brez inventarja. — Ad 6.: brez inventarja. — Ad 7.: brez inventarja.

Vsi navedeni trgovski in obrtni lokali se oddajo v najem za dobo treh let s pogojem, da se veljavnost najemne pogodbe podaljša vsakokrat za eno nadaljnje leto, če se ni odpovedala do 1. novembra vsakega leta. Ravnateljstvo si pa pridržuje pravico pogodbo skleniti tudi za daljšo ali krajšo dobo.

Ponuditi je temeljno najemnino in obrabnino za inventar v skupnem znesku. Pri obratih brez ali samo z delnim zdraviliškim inventarjem ga mora najemnik sam nabaviti oziroma izpopolniti.

Oddaja v zakup ni vezana na najvišjega ponudnika; prav tako je pridržana pravica, da se lokali sploh ne oddajo ali pa da se razpišejo na novo.

Vsak ponudbi je priložiti potrdilo zdraviliške blagajne o položnem vadiju v višini 10% od ponudene najemnine.

Ponudbam je končno priložiti dokazila o strokovni usposobljenosti, državljanstvu oziroma domovinstvu in zadostni višini obratne glavnice.

Pismene ponudbe, opremljene s potrebnimi dokazili in pravilno kolkovane, je vložiti do dne

1. novembra 1928

pri ravnateljstvu zdravilišča, ki dá na zahtevo tudi vsa potrebna pojasnila.

V Rogški Slatini, dne 1. oktobra 1928.

Ravnateljstvo oblastnega zdravilišča Rog. Slatina.

Dr. Šter s. r.

Opozorjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

KISLO ZELJE

v vsaki množini, razpošilja trdka J. Oražem - Moste pri Ljubljani

Velika izbira. Najnižje

cene.

Dvokoles nova od Din 1000— naprej. Šivalni stroji od Din 1400— naprej. Otroški vozički od Din 240— naprej. Motorji po najnižji ceni. Ogledajte si pred nakupom zalogo. — Prodaja na obroke. Ceniki franko.

„TRIBUNA“, F. B. L.

Ljubljana, Karlovska cesta številka 4.

Preselitev

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem dne 26. sept. preselil svoj

fotografski atelje

z Valvazorjevega trga v lastne najmodernejše urejene prostore na

Sv. Petra cesto št. 25

na vrtu hotela Tratnik. — Priporočam se cenj. občinstvu za nadaljnjo naklonjenost in zagotavljam, da bom vsa meni zaupana naročila izvršil vestno, strokovnjaško in po najnižji ceni.

Hugon Hibšer,

fotograf, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čed.

Urednik: Franc Teršeglav.